1581 — 1890 ՍԵՊՏԵՄԲԵՐ 4 ՇԱԲԱԹ — ՄՈՒՀԱՐՐԻՄ 29 — ԱԼԹԸՆՃԸ ՍԷՆԷ

20 ԲԱՐԱ

ՀԷՐԻՏԷԻ ՇԱՐԳԻՅԷ

20 ԲԱՐԱ

ԲՈԼԻՍԻԳԻՅԷ ՄԻԼԻՅԷ ԹԻՒՃԱՌԻՅԷ ՍԱՐԱՖԻՅԷ ՎԷ ԻԼՄԻՅԷ

ԱՊՕՆԷ ԳԻՆԵՐԸ

	12 պուլէ	6 պուլէ	3 պուլէ
ՍԻՍԱՄՊՕԼ	140 ղրշ.	70 ղրշ.	40 ղրշ.
ԹԱՇԻՐԱ	200 »	100 »	

Մէկ թիւը 20 ղրուշ

(صاحب امتياز: جيوەلكيان)

ԵԷՂԱՄԻ ԿԱԶԷԹԱ

جريدهٔ شرقيه

ԻԼԱՆԱԹ ԳԻՆԵՐԸ

Լոնտոն, Պէռլին, Վիեննա տարիքէ 8 ղրշ. 8
Միւնհէն տարիքէ 11ի 10ը հա. » 3

Մէկնաբանը նոր գիրքերու տարիքէ մէջ մանրամասն, գրաքննուլ օրագրանագ վէ տարբեր օրագրներուն էջերուն խառնէ օրագրանագ տարբ։

Խառնիլ՝ Սիսամպօլ Գազէթի Աբի հասցէին։ Նուէրը 20 ֆիրէնկեան մաթպաստրոսս տարբ։ Գեղարքի մէջ գրուածներուն հեղինակներն տարբերակ վէ մեծուլ ՅՈՒԳՈՒՆ ՀԻՒԼԷԼԻԿԵՆԱՆ միւրասիաթ օրագրատ։

ԹԷԼԷԳՐԱՖ

(Աշխատ. ը Գոնստանդնոբլ)

ՊՈՒ ԿԻԼԻՆԳԻՐ

Բէթերպուրգ 15 սեպտ.

Իմբերատոր խանէտանը պու կիւնէրտէ Գոչիսնոն էսկի մանամբերը զիյարէթ իմիշ տիր։

Ցիւն իմբերատոր իլէ իմբերատորիձա՝ բէֆագամլարնոտա խանէտանը իմբերատորի ազասը պուլնոր, մանօվրալարտա տախիլ ը հալտէ, մանօվրալարտա տախիլ օրուշ օյան 2 օրտուլա բէսմը կէչիտ իմբա իմտիրմիշէր տիր։ Զար իլէ խանէտանը էօյլէնտէն սօնրա Սբալայա հարէքէթի իմիշէր տիր։

Բոմա 15 սեպտ.

Նուլու պուլան պիր հավատիսէ կէօրէ, վիւքէլատան Մ. Սէյսմիտ Տոտա՝ պու կիւնէրտէ պիր չօգ նիմրէսի կազէթալարտա տիւչարը սուախէզաթ օլորընտան, իմիրիքասը նը վէրմիշ տիր։

Իրուէ կազէթասը իւչ տէվլէթ իմիրիքագրնրն թէճամիտնէ տարը օյան հավատիսին քիւլլէն պիէսա օլորընը վէ իմիրիքագը մէգքիւրը միւտաէթնէ հէնուզ չօգ վագթ պուլունորընը պէյան իտիյօր։

Պէլկրատ 15 սեպտ.

Տախիլիւէ նազրը՝ Ռումանիատան իտիսալ օյնան տօսուզլար իչին 8 կիւնլիւք գարանթինանն թէէսիսնէ միւգիմազի օյան թէտապիրի իմիթիսազ իմիշ տիր։

Բէչթա 16 սեպտ.

Թունանրն սուլարը պու կէճէ 5 սանթիմէթրօ եիւքսէլիշ տիր։ Բէսմի բարօրիմօլարրն պէյանընա կէօրէ, Թունանրն եօգարըսընա սուլար ազալըյոր։

ՏՕԳԹՕՐ ՍԷՄՕԼԱ.

Իթալիա Մէճլիսը այանը ազանտան օլուպ Իթալիատա Նարօլի շէհրինտէ Թրպպ մուալիմի պուլունան մէշհուր Տօգ. Սէմօլանն պիր գաչ կիւնտէն պէրու Տէրսատէթտէ պուլընտրը մալիւմ տիր։

Մուամիլէյհ էմրազը տախիլիյճէ էրպապր իմիթիսատան (մանագէտ) օլուպ, Ռուչինկթն, Վիէննա վէ Բարիզտէ ինիգատ իտէն աթրպպա գոնկրէսէրինտէ իմիտիա տէվլէթի Թարաֆընտան մէմուրէն հազրը պուլընմը տը։

Տօգթ. Սէմօլա՝ էվվէլքի կիւն Սոչիէթա Օրէրայա նամ իմիտիան ճէ միւէթինէ կիտէրէք, բէրիսի Մ. Պարցցի Թարաֆընտան իսթիգպալ իտիրմիշ, վէ բէիսը մուամիլէյհին տավէթը վագբասը իւզէրինէ ճէմիյէթը մէգքիւրէ ֆախրի ազալըզընը գապալ էյլէմիշ տիր։

ՏԱԽԻԼԻՅԷ

—Մէմալիքը Շահանէտէ ինչա իտիրիճէը չրմինտքէրէրտէ տարխախլարրն տա գապալի հազրընա Նաֆիա Նազրը Բաֆի բաչա հազրէթլէրի թարաֆընտան թանիմ գըլընմըշ օյան լայիհա՝ խաբիբի Շահանէյէ արշ օլնորդտա պու ուսուլլին իճրասը, վէ ֆագաթ էն գարէտէն Պաղտատա գատար ինչա օյրնաճագ խաթթ՝ խաթթ ասլի օյմագ իւզրէ կէնիշ, վէ Ամյարն վէ Գասապա տէմիր հօլարը տախի քէզալիք կէնիշ, վէ պագը գալան վէ պէօյիք խաթլարա պիրլէշտիրի լէճէք օյան չիւպէ խաթլարրնն տար օլարագ ինչա օլընմասը, վէ ենգարէ տէն Պաղտատա գատար ինչա օյրնաճագ խաթթն պիր ան եվվէլ եարարբրլմասը խուսուսլարրնա իրատէի Սէնիյէ սուտու իմիմ տիր։

—Կէչէնլէրտէ իճթիմա իտէն մէճլիսը խասսը վիւքէլա գարարը վէճճէ, Սիմամպոլ խարիթասը՝ պիր գաչ բարչատան իպարէթ օլորընը հալտէ Շէհր Եմանէթի քիւլուպխանէսին տէն չրգարիմարրրլարագ պու քէրէ մէճլիսը մէգքիւրէ թագտիմ գըլընմըշ տը։

—Զանագգալէտէ զայէթ զէնկին պիր քէօմիր մատէնի քէշք իտիրմիշ վէ նիւմունէլիք օլարագ իսրաճ իտիլէն պիր մըզտարը Թօբխանէի Ամիրէտէ թէճրիպէ իչին եազլընըզընտա բէք գուվվէթի օլորընը անլաշլարընտան, մատէնը մէգքիւր հագրընտա թէտգիգմէր ֆէնիրէ իճրասը իչին Օլման վէ Մէատին իտարէսի թարաֆընտան Զանագգալէյէ պիր միհէնտիս կէօնտէրիմիշ տիր։ Մատէնը մէգքիւր՝ Թագինէի խասսի Շահանէ նէզարէթինէ Թօբխանէի Ամիրէյէ ախտ արագիտէ զուհուր իմիմ տիր։

—Էմինիէթ Սանտրը գօմիսիօնը տա Տէրսատէթ Թիճարէթի Օտասը թարաֆընտան ադա պուլընրպ ախիրէն իսթիֆա իտէն կիւմիւշկէրտան Տիգրան վէ Զախարիա հաճօբուլօ էֆէնտիլէրն իսթիֆալարը՝ Օտաի մէգքիւրը տունքի իճթիմարնտա գապալ իտիրմիշ, վէ եէրլէրինէ կէչէնտէ ինթիխապա նամզէտ օլորգյարրը եազտրդրմրդ 5 զամտան կիւմզան Յովհաննէս վէ Մէհմէտ Ապուտ՝ էֆ.էր թարին գըլընմըշ տը։

—Եունան գրալը թարաֆընտան Բում Բաթրիգխանէսի մէմուրինտէն Գալիատի պէյէ Սէն Սավէօր Նիշանրն 1 ինճի, վէ Մ. Քսէնօֆօն Զօղրաֆօսա Նիշանը մէգքիւրն օֆիսէլիք բիւմպէսի իմա գըլընմըշ տը։

—Իրմիր գօմանտանը ֆէրիգ Շաքիր բաչա՝ հազրէթլէրինէ իմալիա գրալը թարաֆընտան Գուլօն տի թալի նիշանրը պիր գրմասը իհտա գըլընմըշ տը։

—Թէքիրտաղը բուսումամ միտիրիթինէ՝ Իրմիր բուսումամ նէզարէթի մուհասէպէ պաչքեամիպի Հիւսէյին էֆ., Տէտէ Աղաճ բուսումամ միտիրիթինէ՝ Թէքիրտաղը բուսումամ միտիրի Վարդան բաշազատէ Պողոս պէյ, վէ Իրմիր բուսումամ նէզարէթի սէր էսթիմամ թօրըղընա տախի Տէտէ Աղաճ բուսումամ միտիրի Բաղիպ պէյ թամլին գըլընմըշլար տը։

—Հրֆզիւս արհհէ ուսուլի օլտրը մալիւմ իտիւկինի իլավէթէն պէյան իմիմշ տիր։

Մ. Սէմօլանը Մէքթէպը Թրպպի յէտէ տախի պիր նուրթգ իրատ իտեճէկի իչիտիրմիշ տիր։ Թարաֆը հազրէթը Բատիշահիտէն մուամիլէյհէ Վինճի բիւմպէ Մէճիտի նիշանը իհսան պույրուլմըշ տը։

Մուամիլէյհին ադիմէթինի պիր ադթէէսիր իմիմէսի պոզը զէվամի թարաֆընտան բէճա օլունմազա, պիր գաչ կիւն տահա Տէրսատէթտէ գալաճագ տը։

Տոգթ. Սէմօլա՝ էվվէլքի կիւն Սոչիէթա Օրէրայա նամ իմիտիան ճէ միւէթինէ կիտէրէք, բէրիսի Մ. Պարցցի Թարաֆընտան իսթիգպալ իտիրմիշ, վէ բէիսը մուամիլէյհին տավէթը վագբասը իւզէրինէ ճէմիյէթը մէգքիւրէ ֆախրի ազալըզընը գապալ էյլէմիշ տիր։

—Նաֆիա նէզարէթինէ մահսուս օյան Բէուկ բաչա գօնազրնն պազչէսի տէրունինտէ ատ Զրրասամ Պանգասը՝ յա էմինիէթ Սանտրգրնա թախսիս օլընմագ իւզրէ 3-4000 լիրա սարֆը յա մուճէտատէն պիր տարէ ինչասը հիւքիւմէթը Սէնիյէճէ թահսիր գարարա գալընմըշ, վէ պու նրն խարիճա վէ բանարը՝ Զրրասամ Խանգասը միտիրը Բորթուգալ Միքայէլ էֆ. հազրէթլէրի թարաֆընտան միյամա Մ. Վալորիյէ թանգիմ իմիտիրիւէրէք կէչէն կիւն տարիէի ախտսինէ թագտիմ գըլընմըշ տը։

—Էվվէլքի կէճէ սապահ գարշը Պէյօղլընտա Բանկալթիտէ Մէքթէպը հարպկէնին գապալանա մախսուս օտասընտան «Հարիգ զուհուր իմիմշ իսէտ, տէրհալ պատրբրրմրշ տը։

Քէզալիք օ կիճէ Թէքիր Սէրաբընտա պիր խանէտէն վէ էտիրնէ գարբուսընտա տիկէր պիր խանէտէն հարիգ զուհուր իմիմշ իսէտ, էթրաֆտան Եէթիշիլէրէք տէրհալ պատրբրրմրշ տը։

—Լիմանրընզտա տէմիր ամրշ օլան Ինկիլիզ պանտէրայը Տանչէ նամ վաբօրտան կէչէն կէճէ 1000 լիրա գըյմէթինտէ պազը զիրբյմէթ էշտա իլէ նագտ սրբգաթ իտիրմիշ օյմազա, միւթեճասրբլարը հազրընա լաղմ կէչէն մուամէյէնին զապրմաճատէր տէսիթը իճրա պուլընտրը իշիտիրմիշ տիր։

—Եաֆա օվասընտա բօրթուգալ վէ սարիէ պազչէլէրինն սուլարը մասը իմիիազրը իսթիհսալ իչին պիրի Մ. Այէքսանտր տր Ժիրարտէն վէ տիկէրլիՖիլիպ Մէշկամէ էֆ. թարաֆընտան Նաֆիա նէզարէթինէ իքի իսմիտտա թագտիմ գըլընմըշ տը։

—Աւսթրիա սէֆիրի Պարօն Գալիս՝ տէվլէթը մէթ պուէսինտէն ալտրը էմր իւզէրինէ տիւն ագշամ Եվրօբա սիւրաթ գարարը յա Վիէննայա ազիմէթ էյլէմիշ, վէ Խարճիրի թէրճէմանը Կիւլլապեան Միքայէլ էֆ. թարաֆընտան Սիրքեճի սթասիօնընա գատար թէչեի օլունմըշ տը։ Սէֆիրը միւշարէյէյհին 5 հաֆթա միւտտէթը զալպտպէթինտէ սէֆարէթ միսթէշրը Մ. տր Կիզէլ մաթրահմիկ միւզարիզ վազիֆէսինի իյֆա իտէճէք տը։

—Սիմամպոլս Պալէգ-Բազարընտան Սուլթան-Պայազիտէ Բարմագ-Գարբոյա գատար ինչա իմիմէք իսթէնիլէն թիւնել հագրընտաքի էվրագը Նաֆիա նէզարէթինտէ քէմալը կէրմի իլէ թէտգիգ օլունմագտա իտիւկի խագէր ալընմըշ տը։

—Թօբխանէ սէնալի ալայը էֆրատընտան էնգարէլի Սամբրմըշ նամ նէֆէրի գամի իմիմշ վէ ասքէրտէն թարտ օլունմըշ օյան Իսմաիլ տիւն ճիճայէթ մահքէմէսինտէ 15 սէնէ քիւրէք ճէզասընա մահքիւմ օլմուշ տը։

—Եագլաշմագտա օյան գըշ մէվ սիմինտէ Պէյօղլունտա թէատրօ վէ պալալարը քիւշատ օլընճաղը թապիի պուլընտրըղընտան, տիւն Պէյօղլու միւթեսարբրքիք հիւսէյին հասիպ էֆ. վէ Արմենը տարէի պէյէտիյէ միւտրի Մաճիտ պէյ հազարայը՝ Վէրտի, Գրիմալ վէ Եէնի Ֆրանսըզ թէատրօլարը կէզէրէք քէշք ու մուայէնէ իմիմշլէր տիր։

—Մէմալիքը Շահանէտէն տէնիզ թարիգիլէ Իրան վէ Եունանիսթան կլտէճէք օլանլարա վէրրէճէք 50 ղրշ.լըգ բասաբօրմլարը Լէնէսի իչին 5էր, վէ գարատան կլտէճէք լերէ վէրրէճէք 10 ղրշ.լըգ բասա բօրթլարը Լէնէսի իչին 1էր ղրշ.

խարճ ալընմասը խուսուսը թահքը գարարա ալընարագ, Տախիլիէ նէ գարէթինտէն լաղմ կէլէնլերէ էմր ու իշար պուլրրմրշ տրը։

—Պէյէտիյէ տարէլէրինէ մուվագգաթէն թաեին գըլընան աթրպպա մաաշլարրնն պէյէտիյէ սանարպլարընտան հէր այ Տախիլիյէ նէգարէթի վէգնէսինէ կէօնտէրիրմէսի՝ պու քէրրէ նէգարէթը միւշարէլ.լ.հասան լաղմ կէլէնլերէ էմր ու իշար պուլրրմրշ տրը։

—Էտիրնէ Բէժի իտարէսի՝ Մուսթաֆա Բաչա շըմէնտֆէր սթասիօնը եանընտա պուլրնան պէօիճէք պիր պինայր ճիհէթը ասքէրիյէ թէրք ու թէպէրրու էյլէմիշ տիր։

—Անատօլը տէմիր եօլլարրնն էսքի Շէհիրտէն Էսկարէյէ թէմտիտ իտրիլէճէք օյան 65 քիլօմէթրլրգ իքինճի գրամրնն ինչասը՝ 4 քիշիտէն միւրէթթէպ հաճի Ալի էքպէր նամնտա պիր Օսմանը գումբանեասը թարաֆընտան թէահհիւտ իտրիլի կի կէչէն կիւն Տէրսատէթ կազէթալարընը էքսէրիսինտէ եազրմըշ իսէ տէ, պու քէրրէ մամպասմրդա վէրիլէն մալիւմաթը մախսուսէյէ եազարէն, հավատիսը սէգքիւրէ՝ գրամէն եանրը օլուպ, չէօյլէ քի, ինչասթ իմիիրազը Մ. Կ. Վիթալիէ սիտ օյան Իզմիտ-Ինգարէ տէմիր եօլ խաթթը իւզէրինէ, էսքի Շէհիրտէն 6 սաաթ պուտ ու մէսաֆէտէ քէտին Ալբա քէօրիւնտէն Պոզան քէօյ գատար 64 քիլօմէթրօլրգ ամէլիյաթը թիւրպպիէ, վէ մէգքիւր 64 քիլօմէթրօլրգ մէսաֆէտէքի չըմէնտֆէրէ միւթէալրգ ինչասթը սաիրէ՝ պու իշին միհէնտիսը մախսուսը օյան Մ. Գոռիկա նամրնա հաճի Ալի էքպէր վէ գումբանեասը տէրէօճոտ իմմիշ, վէ պու գումբանեա՝ թէպասի Օսմանիէտէն Ֆ. Սէֆէռան վէ Ա. Շատան էֆ.էր իլէ թէպասի Իրանիէտէն հաճի Ալի էքպէր վէ Ազա Պապա նամ Ֆիրանիէրտէն միւրէթթէպ պուլունմըշ տը։

Ինչասթ ու ամէլիյաթա եազընտա պաչանճագ տը։

—Տիւն ագշամ քէօրբիւտէն Սամսթիա վէ Մագրիքէօյիւնէ հարէքէթի իտէն Մախսուսէ վաբօրընտա Սամսթիա սէքէնէսինտէն գատրընը պիրի՝ 4—5 լիրալրգ ալմասը թէնքէսիճիյէ չարբտրբմրշ օլուպ, պու եանքէսիճիյնն՝ վաբօրտա պիր աբա եանընտա օթուրան վէ պիր թագրմ վահի պէհանէյէրէք թաեագրնա սօգուլան վէ մուսախէրէն Գումգաբու իսքէյէսինէ չըգան պիր Գարամանը գաբը օյորընը մէրգումէ գատրն չիւպհէ իմիմշտէ իմիշ։

—Սիմամպոլը պէյանընա կէօրէ, մէզգիւր կազէթայա մուխպիրլիք իտէն Մ. Ա. Տանիւսօ՝ կէչէն ճումա երմէսի կիւնիւ էրզրումա միւթէվէճճիհէն Տէրսատէթտէն հաբէքէթ էյլէմիշ տիր։

—Վիէննատա նէչը օրընան Ամէրիճայէ Զաֆրանէկը Թիւրքիայա տուիուլի թահքը մէմուրիյէթէ ալընմըշ տը։

—Եվվէլքի կէճէ Էյուպ ճիվարը՝ յա Պողազ իչինն պազը եէրլէրինէ վէ խուսուսիյէ Պէօյիւք տէրէ վէ Սարբերարա բէք զիյատէ եազմուր եազարագ, Սարբերարա տաղ էթէյինտէ պուլրնան խանէյէրի սուպասմրշ վէ պիր գաչ խանէ տէ զիյատէճէ խուսարտիսէ օլուուշ տը։

ԴԱՍԸՆԹԱՑԻ ԹՈՒԱԲԱՆՈՒԹԵԱՆ

Բանաւոր եւ Գրաւոր
Թուաբանութիւն
Ա. — Տարի 4 ղրշ.
Բ. — Տարի 3 »
Հեղինկ. — Արիստ. Ց. Պօյաճեան

Սոյն դասընթացքին Բ. տարին եւս հրատարակուեցաւ, որ կը պարունակէ 1—100 թուոց մակերեսութիւն։ Ուսումնական խորհրդին վերջին անգամ պատրաստած ծրագրին բոլորովին համաձայն լինելով ընդհանուր նոխակրթարանաց մէջ գործածուելու համար ընդունուած է։

Այդ դասագրքին ուղղութիւնը աշակերտաց զարգացողական աստիճանին համեմատ մանկավարժական եղանակաւ կազմուած լինելով կը յանձնարարեմք վարժարանաց տեսչութեանց եւ թուաբան ուսուցչաց։

Կը գտնուի բոլոր գրավաճառաց քով։
Վարժարանաց համար % 15 զեղչ
12—9

ԱԶԳԱՅԻՆ

ՈՒՄՈՒԻՐԸ ՐՈՒՀԱՆԻՅԷ ԳՕՄԻՍԻՕՆԸ

Երմէնի վէ Բում Բաթրիգխանէ.լէրինն իմիթիյազաթը մէսէլէսինի թէագիգ իմմէք իւզրէ Ատրիյէ նէզարէթինտէ թէչէքքիլ իմմիշ օյան գօմիսիօն՝ տիւն տախի Ատրիյէ նազրը Բրիզա բաչա հազրէթլէրինն իմիհրը բրիասէթինտէ օլարագ տէօր տիւճիւ ատֆա ագտը իճթիմա էյլէմիշ տիր։

Սապէրն վէ Մէ-բուէլէրին մալիւմաթնա կէօրէ, գօմիսիօնը մէգքիւր՝ տիւնքի իճթիմարնտա իքմալը վազիֆէ իտէրէք իճապ իտէն լարիհարը թանզիմ էյլէմիշ, վէ լարիհի մէգքիւրէ՝ եարբն տախի սօն տէֆա օլարագ ինիգատը միւճիմմէմիլ գօմիսիօնտա քէմալը տրգդաթլա թէտգիգ իտրիճէճէք իմիշ։

Գօմիսիօնը մէգքիւրը կէչէն ճումա երմէէսի կիւնիւ վուգու պուլան Յիւնճիւ իճթիմարնտա Բում Բաթրիգխանէսի Սինօդ մէճլիսի ազասընտան իքի բուհանինն հազրը պուլունարագ պազը իրդահաթը լազմէ յի իթա իմիրլէրի՝ Սոռոէտէն նագլէն տիւնքի նիսխէմիզտէ եազմըշ տիւնքի նիսխէմիզտէ եազմըշ իսէ տէ, Լէվոնրէն վէ Սմիռ-նէլէն պէյանընա կէօրէ, կէչէն ճումա կիւնիւ Բում Բաթրիգխանէսինտէ իճթիմա իտէն Սինօդ վէ մուխթէլիֆ միլլէթ մէճլիսլէրի՝ ուսուրը բուհանիէ գօմիսիօնընա պազը իրդահաթ իմասը իչիւն Սինօդ մէճլիսը ազասնտան իքի բուհանինն կէօնտէրիլմէսի Ազգրտնա Ատրիյէ Մէգահիպ նէզարէթինտէն Բաթրիգխանէյէ իրսալ պուլրրլան թէգգերէ հազգընտա իճթիմ միւզաքէրէյէ ալրպ իրճապրը իճրա իմմէք իւզրէ, իսթիֆա իտէն վէ իթմէյէն պիլճիւմէ բուհանի վէ ճիմանի Վարչութիւն ազալարընա պա տավէթնամէ վազիֆէի միլլէթբէրվերանէէրինն իկնա.սընա տավէթ օգունմասը՝ տիւնքի իճթիմաէ թահքը գարարա ալընմրշ օլմազա, պու գարար մուճի պինճէ Բաթրիգ վէքիլի Ասլանեան Գեր. Տ. Ներսէս Մ. վարդապետ՝ պիճիճէ Վարչութիւն ազալարընա տիւն ազշամտան տավէթնամէլէր իրսալ իմմիշ տիր։

——

Բաթրիգ Ամեն. Տ. Խորէն Սրբազան հազրէթլէրի՝ Բաթրիգխանէսէ պուլընան քիմմաթ վէ էշեամ սարիսինի տիւն Մագրիքէօյիւնէքի խանէսինէ նագլ իմիտրմիշ տիր։

——

Բազար կիւնիւ Մայր Եկեղեցի իլէ տիկէր պազը քիլիսէլէրէտ Գուտտասը Շէրիֆ այինը բուհանիսի էանարնտա Բաթրիգ Ամեն. Տ. Խորէն Սրբազան հազրէթլէրինն իսմի եատ օլընմատրը մէսմուրիմզ օլմուշ տրը։

——

Իշիտիտիկինէ կէօրէ, Բաթրիգ Ամեն. Տ. Խորէն Սրբազան հազրէթլէրինն խասմալրը տիւնտէն պէրու տաճա զիյատէ քէսը շիտտէթ իմմիշ տիր։

——

Բուսիա մէարիֆ նէզարէթի միւշավիրլէրինտէն Մ. Կարապետ Եղեանց՝ Բուսիա վաբօր գումանանսընն Օտէսատան կէլէն Զոր նամ վաբօրը յա տիւն սապահ Բէթէրպուրկտան շէհրիմիզ միւվասլէթթ իմմիշ տիր։

Մալիւմ օլորը իւզրէ, մուամիլէյհ Մ. Եղեանց՝ մէրհում աղա Մկրտիչ Սանասարեանցն իճրասի վասիյէթինէ մէմուր զէվաթտան պիրի տիր։

——

Սամսթիա Ս. Սահակեան մէրթէպի՝ պունտան պիր այ էվվէլինինէ կէլինճէյէ գատար պիւսպիթիւն մէթրուք վէ նիզամ ու ինթիզամտէն մահրում պիր հարտ պուլունը իքէն, պու քէրրէ մաէլմ մանուիլ իչթիմտիկիմիզ կէօրէ, Կոճիկեան Յովհաննէս, Աբիկեան Միհրան, Զաչտեան Յովսէփ, Գառնիկ Արչաւիր վէ Ագթարեան Ստեփան էֆէնտիլէրտէն միւրէթթէպ եէնի պիր հոգաբարձութիւնն սայ ու հիմմէթը մէարիֆքէրվէրանէսի սայէսինտէ մէգթէպը մէգքիւր քէսը ինթիզամ իտէրէք, տաղրմրշ օյան պիճիճէ չակիրտան ավտէթլէ տէվամէ պաչլամրշ, ուսուլը թէտրիս ու թաալիմէ պիր ինթիզամը թամմ վէրիմիշ, միւնթէխէպ մուալիմլէր նասպ իլէ պունարա պիրտէ ֆրանսըզ մուալիմ զամմ օլընմրշ, վէ պու սուրէթի՝ Սահակեան վարժարանն էսքի բարրագ հալը թէրագգիսինի իատէ իտէրէք Սամսթիա մուճիպը չան ու չէրէֆ օլմուշ տը։

Մէքթէպը մէգքիւրտէ ֆագիր շակիրտանա պիր տիգգաթը մախսուսէ իլէ պագըլտրը՝ այրճա եատ ու թիզքեար օլընը։

ԻԽԹԱՐ

Թաչրա ապօնէէրիմիզտէն պազը զէվաթը ապօնրման պէտէլէրինտէն տօլայը պօրճլարը օլուպ, կազէթայարընը պիր սուրէթթ մունթազամէտէ ախզ վէ գապալ իմմէլէրի իսմ՝ մէգքիւր պօրճլարընը պիր ան էվվէլ թաբիքրմրզա իրսալ ու թէսվիրէ իմմէլէրինէ միւթէվազգրֆ օլորընտան, իշպու ապօնէ պէտէլէրինի սերիան թէտիրէ հիմմէթ իմմէլէրի՝ մուամիլէ յհիմմէթ ինչրա ապօնէլրիմիզ էրճա ու իսթիֆարլարը։

ՀԱԼԸ ՀԱԶԸՐ

ԲՈԼԻԹԻԳԱՑԱ ՊԻՐՆԱԶԱՐ

Ճուսյա էրթէսի կիւնքի նիւսէ-միզտե միւնտէրիճ «Հալը հազըր» պէնտիմիզտե Էվրօբա բոլիթիգասը-նըն չիմտիքի հալին թէագիզ իթ-տիքտէն սոնրա՝ մէսաիլը սիյասիյէ-նին պուլնտրզը հալէ նազարէն ու-մում բոլիթիգատա պաշլըճա Եու-նան վէ Ինկիլթէրա ինթիխապաթը-նըն հասը իտէճէկի նէթիճէնին պէօյիւք պիր թէսիր վէ պէքի տէ թէպէտտիւլի մուճիպ օլապիլէճէկի-նի պէյան էլէմիշ իտիք։

Եունան վէ Ինկիլթէրա ինթիխա-պաթը՝ պու կիւն՝ Էվրօբա բոլիթի-գասը չարխընըն սուրէթը տէվէր-նընը թէպտիլ իտէպիլէճէք իքի պէօյիւք գուվվէթ հիւքմինտէ պու-լընտրգլարընտան, պու պէնտէ պու իքի ինթիխապըն նէ՞ կիպի ահ-վալ արասընտա իճրա իտիլէճէկինի թէագզ էլէմէկէ լիւզում վար տըր։

Եունանտա ինթիխապաթ մէսէլէսի՝ էլհալէթու հազիհի եալընըզ իքի բո-լիթիգա ֆըրգասը արասընտա պիր ըէգապէթ հիւքմինտէ օլմալը, ու-մում Եունան մաթպուաթը թարա-ֆընտան Եունան մէնաֆիի հայաթի-յէսի մէսէլէսի հիւքմինտէ իրաէ ու-թագտիմ իտիլիյօր։

Պէօյիւք պիր թարիխէ մալիք օլան քիւչիւք միլլէթլէրին ահվալի արա-սընտա տայմա զարիպ պիր միւշա-պէհէթ վար տըր։ պու կիւն Եու-նանտա կէօրիւլէն հալ՝ պունտան պիր գաչ սէնէ էվվէլ Սըրպիսթան-տա միւշահէտէ իտիմիշ օլան վէ էմսալի բէք քէսիր օլուպ Էվրօբա բոլիթիգասընըն պու կիւնքի հալին-տէն միւհիմ պիր մէվզը թուլթազ-տա պուլընան պիր ճընա սապրըզ լըզընը նէթիճէսի տիր քի, հիսապ-տան զիյատե հրսիսթա թապի պուլընը յօր։

Պունտան 3½ սէնէ էվվէլ, Մ. Տէ-լիեանինին բոլիթիգասընը՝ սէվահի-լը Եունանիստէնին ապուգա ալընա ալընմասը կիպի պիր նէթիճէ հասըլ իթմէսի իւզերինէ մուսմիլէհին պա-ռիրէթսիզճէ հարէքէթինի թասիրպ ու թագիկ էլէմիշ օլան Եունան-լըլար՝ չիմտի տէ Մ. Թրիգուբրինին տիրյօմաթլըզընտան օսանմշլար տըր։ Պիր նոգթա վար տըր քի, ինքեարը զայրը գապլ տիր։ — Եունանլըլար չիմտիքի հալտէն մէնուն տէյիլ տիրլէր։ Ֆագաթ նէ՞ եաբմագ իս-թէյօրլար։ նէ՞ կիպի ահվալ նէթի-ճէսինտէ Եունանը ուժումի բոլի-թիգաճա վազիյէթինի թասիլ իթ-մէք իւմիտինտէ պուլընը յօրլար։ — պու խուսուսըն թարինինտէ էֆքեար-ը Եունանիյէ թէպէտիւլ իտիյօր։

«Միւվազէնէ» վէ «նուֆուզ իտ-տասյը» սէօզլէրի Էվրօբա բոլիթի-գասընտա պիր զէմանտան պէրի քէսրէթլէ իսթիմալ օլընան սէօզլէր տիրլէր։ զամէն Պէրլին ահանամէ-սինին զէմանը թանզիմինտէ պէօյիւք պիր խօշնուսըզլըգ կէօսթէրմիշ, վէ անտէն պէրի տայմա պիր չօգ իտտասյալար սէրա իթմիշ օլան Եու-նանլըլար՝ Ֆիլիպէ հատիսէսինին զու-հուրիյլէ Բումէլիի Շարգի վիլայէթը մուխթարէսինին վէ Պուլկարիսթան էմարէթը միւմթազէսինին թէչքիլա-թը ահտիյէսի՝ Պուլկարլարա միւ-սալիտ պիր սուրէթտէ թէպէտտիւլ իթտիկի, վէ պու թէպէտտիւլին թօրխանէ զօնֆէրանսընտա թաս-տիգ օլունտըզը կիւնտէն իթիպա-րէն, Պալգանլարտա Պէրլին ահտ-նամէսիյէ թային իտիրմիշ օլան միւ-վազէնէի սիյասիյէնին պօզուլտըզընը, վէ քէնտիլէրինէ զայրը միւսաիտ պիր հալ վիճուտէ կէլտիկինի իտ-տասա իթմիշէր տիր։

Մ. Տէլիեանինին պունտան 3 պու-չուգ սէնէ էվվէլ իլթիզամ իթտիկի մէսէլէ պու հալին նէթիճէսի օլտը-զը կիպի, Մ. Թրիգուբրինին պու քէրրէ կիրիտ մէսէլէսինտէ իլթիզամ էյլէտիկի բոլիթիգա տա՝ Եունան էֆքեարը ումումիյէսինին ռապրըզ լըզընտան էէնի պիր նիւմունէ իտի։

Ֆագաթ Մ. Տէլիեանինին մէսէլէքի՝ Եունան սէվահիլինին ապլոգա ալ-թընա ալընմասընտա գարար գէլ-տըզը կիպի, Մ. Թրիգուբի տախի՝ Էվրօբատա քէնտիսինէ զայրը միւ-սաիտ պիր հալ կէօրտիւ կինտէ, Կիրիտ մէսէլէսինին իպթիտասընտա կէսօթէրտիկի թէմաիւլաթտա սէ պաթ կէօսթէրմէյիպ, թաատիրը մէսէլէքէ լիւզում կէօրմիւշ տիր։

Պու արատա Եունան էֆքեարը ումումիյէսինին զալէյան վէ սա պըբսըզլըզը իսէ՝ պիր գաթ տահա թէզալիւտ էյլէմիշ տիր։

Եիտտի՝ ինթիխապաթ էսնասընտա, Եունան էֆքեարը ումումիյէսի Տէլիեանի իլէ Թրիգուբիտէն հա՞ն-կըսընըն մէսէլէքինի թէրճիհ էյլէյէ-ճէկինի կէօսթէրճէճէք տիր։

Տէլիեանի՝ «Եունանը հուգուզը» նամընը վէրտիկի պիր չօգ միւտտա-իլաթը աչըզտան աչըդա մէյտանա գօյմագ, վէ պէօյիւք տէվլէթլէրին նասիհաթլըրընա պագմայը, — մութլագա Էվրօբա բոլիթիգասընը գաբըշտըրմագ իւմիտիլէ,—չիմ-տէթճույանէ պիր մէսէլէք իլթիզամ իթմէք սուրէթինի թէրճիհ իտիյօր։

Թրիգուբի իսէ՝ քէնտիսինին տէ Եունանը միւտտաիյաթընտան հիչ պիր չէյ ֆէտտա իթմիշ օլմատըզընը, վէ շիմտիյէ գատար իթիտալքեարա-նէ հարէքէթ էյլէմէսի՝ բոլիթիգա-նը կէսօթէրտիկի լիւզումը նէթի-ճէսի օլուպ, ահվալը սիյասիյէ եա-գընը զէմանտա քէնտի իսթէտիկի հալի ալաճաղընտան, մէսէլէքինին ֆայտէլէրի մէյտանա չըգաճաղընը տերմէյան իթմէքտէ տիր։

Շէօյլէ քի, նէթիճէ վէ մաղսէտ նօգթաի նազարընտան պու իքի զա-թընը բոլիթիգասը արասընտա պէօ-յիւք պիր ֆարգ գալմայը, մէվ-ճուտ օլան ֆարգ՝ արզու օլունան հալի հասըլ իթմէք իչիւն նէ՝ սու-րէթլէ հարէքէթ իտիլմէսի լազըմ կէլտիկինէ ինհիսար իտիյօր։

Եունանը Ֆրանսա ֆապրիգալա-ըընա սըբարըլ իթմիշ օլտուզը իւչ պէօյիւք զըրհընը Եունանա կէլմէ-լերինէ 3 այ գալտըզընտան, Եու-նան տօնանմասընը գուվվէթինին արթմասը տա՝ Եունանլըլարը սէս-լէրի եիւքսէլթմէլէրինէ սէպէպ օլան ահվալտէն օլմագ իւզրէ կէօսթէրի լիյօր։

Պու իլդահաթատան անլաշըլտըզը վէճճէլ, հիւքիւմէթը Եունանիյէնին խարիճի բոլիթիգասը՝ —ինթիխա-պաթը նէթիճէսի իսթէր Մ. Թրի-գուբիյէ միւսաիտ օլսուն, իսթէր Մ. Տէլիեանիյէ— հիւքիւմէթը Սէնի-յէյէ զայրը միւսաիտ պիր հալ ալ-մըզ օլուպ, Պապը Ալի պու հալի նազարը տիրգաթա ալմըզ, վէ օնա կէօրէ թէպտապիրը միւգթագիյէ-ի իթթիխադ էյլէմիշ տիր։

Մ. Տէլիեանինին մէվզբի իգթի-տարա կէլմէսի՝ Եունանը պու զայրը միւսաիտ մէսէլէքի հէվան պիրտէն պիրէ չիտտէթլէնտիրմէսի տիմէք օ-լաճագ տըր։

Էքսէրիյէթին եէնիտէն Մ. Թրի-գուբիյէ թէվէճճիւհ էյլէմէսի իսէ՝ չիմտիքի հալին պիր զէման տահա տէվամ իտէպիլմէսի իհթիմալինի թէվլիտ իտէր։

Ֆագաթ էսասէն կէրէք Մ. Թրի-գուբի կէրէք Մ. Տէլիեանի իքի գօմ չու տէվլէթ արասընտա թագվիրի միւնասէպաթա սարքը մէսաի իթ-մէք լիւզումընը թագտիր իթմէյօր լար։

Պու բոլիթիգանը միւնասէպէթ սիզլիկ՝ հագգընտա ուզուն ուզատի իլդահաթա լիւզում եօգ տըր։ Հիւ-քիւմէթը Եունանիյէ էկէր ազ չօգ թէրագգըյաթա նայիլ օլմուշ իսէ սուլհ սայէսինտէ նայիլ օլապիլմիշ տիր։ Էվրօբա բոլիթիգասընը գա-ըըշտըրմագ բոլիթիգասընը պիր տէ-ֆա Մ. Տէլիեանի, պիր տէֆա տա Մ. Թրիգուբի թէճրիպէ էյլէմիշէր իսէ տէ, իքիսի տէ մուվաֆֆագ օ-լամամըշլար տըր։ Պու բոլիթիգատա սէպաթ վէ եա ինատ իթմէքտէն ֆայտէ պէքլէմէք իչիւն աճապա սէ-պէպլէր վա՞ր մը տըր։

* *

Սէօզիւմիզի —հէնուզ զէմանը իճրասը թարին իտիրմիշ օլմայան, վէ Սալիզպէրի գապինէթ օսընը՝ գանու-նը հավի օլտըզը պիր միւսաատտէն պիլիսթիֆատ պիր միւտտէթ տահա թէէխիր էյլէմէսի միւհիմ-մէյ պուլընան— Ինկիլթէրա ինթի-խապաթը ումումիյէսինէ նազլ իթ-տիկիմիզ հալտա՝ պու ինթիխապաթ-տա զարիպ վէ մէճճուլ պիր հալ միւվաճճէհէսինտէ պուլընըրզ։

1886տան պէրու իճրա օլընան խու-սուսի ինթիխապալարընը պէօյիւք գրս մը՝ Իրլանտայա մուխթարիյէթը իտա-րէ իթասը ֆիքրինին Ինկիլիզ էֆ-քեարը ումումիյէսինտէ կիմտիքճէ թէրագգը էյլէտիկինի իսպաթ իթ-միշէր տիր։ Եագընտա պիր գաչ խուսուսի ինթիխապ տահա իճրասը մուգաբրէր օլուպ, օնլարտա տա Կը-լատսթօն թարաֆտարանընընը մու-վաֆֆագ օլմալարը՝ էղլէպը իհթի-մալ կէօրիւլիյօր։

Սալիզպէրի գապինէթ օսընընը խա-բրիճի էքսլիթիգասը հագգընտա Մ. Կլատսթօն թարաֆընտան տէրմէ-յան օլընան մուախէզաթընը տախի, Ինկիլիկ էֆքեարը ումումիյէսինի պիր տէրէճէյէ գատար իշղալ իթ-մէքտէ օլաբընը դապլը ինքեար տէ-յիլ տիր։

Ֆագաթ պունլարա մուգապիլ Ին-կիլիզ թիճարէթկահարընընը վէ ֆապրիգալարընընը մէնաֆիի մէվճուտ օլուպ, լօրտ Սալիզպէրինին Իթթի-ֆագը Միւսէլէս իլէ պիլիթիլագ հարէքէթի իթմէսի, վէ Ագիրկա մէ-սէլէսինի թէսվիյէ էյլէմէսի, վէ պու մէվատտալա իրթիպաթը օլան մէ-վատտը սարէթ տէ՝ պու մէնաֆիյէ միւսաիտ ատտ իտիլիյօր։

Պու ահվալ՝ Ինկիլիզ ինթիխապա-թը ումումիյէսի էսնասընտա իքի պէօյիւք ֆըրգա արասընտա բէք շիտտէթլի բէգապէթ ճէրէյան իտ-ճէկինի կէսօթէրմէքտէ օլուպ, պէլ-քի 12 սէնէտէն պէրու իքի ֆըրգա-նընը բէգապէթլէրինին հիչ պիրի պու տէֆաքի գատար շիտտէթլի պիր հալ ալամամըշ տըր։

Եարբմ ասրտան պէրու Ինկիլթէ-րատա հուրրիյէթբէրվէրլէր իլէ մու-հաֆազաքեարլարը՝ եէքտիկէրինին եէրինէ նասըլ կէշմիշ օլտըգլարը նա-զարը տիրգագտա ալընը իսէ, պու ինթիխապտա սրրա Կլատսթօն թա-րաֆտարանընընն կիպի կէօրիւլիր։

Զիրա պիր ֆրգանընը օրթա հի-ապ իլէ 6-7 սէնէ մէվզբի իպթի-տարտա գալտըզը էմալի իլէ միւս պէթ օլուպ, Սալիզպէրի գապինէ-թօսընընն մէվզբի իգթիտարա կէլ-մէսինտէն պէրու տէ պէշ սէնէյի միւթէճավուզ պիր զէման կէշմիշ տիր։

Պու տէֆա Իրլանտա մէսէլէսի կի-պի միւհիմմ պիր մէսէլէ մէվճուտ օլմասը՝ եալընը կէշմիշ թէճրիպէէլ-էրին մէյտանա գօյտըզը հիսապա ի-թիմատ իտիլմէսինէ մէճպուրիյէթ հասը լ իտիյօր իսէ տէ, Թայֆընը նէշ-ըիյաթընընն սախթէ պիր մէքթուպա միւսթէնէտ օլտըզը անլաշըլտըզը զէ-մանտան պէրու Իրլանտա մէսէլէսի տէ Ինկիլիզ էֆքեարը ումումիյէսի միւվաճէհէսինտէ պիր տէրէճէյէ գատար թէպրիյէ էյլէմիշ տիր։

Պու տէֆաքի ինթիխապաթ՝ եալը նըզ ֆըրգա բէգապէթի օլմալը, Դուլէ վէ Լոռդ (ալդբոռո) բէգապէթի հիւքմինտէ տիր։

Ինկիլիզ միլլէթի պու ինթիխա-պաթտա Իրլանտալըլարընը միւտտա իտիթընը գապուլ իտտուպ իհթիմիր լէրինի գաթի սուրէթտէ կէսօթէրէ-ճէք տիր։

ՏՕԳԹՕՐ ՃԷԼԱԼԵԱՆ

Թէտավիի խուսուսի՝ իլէթը էֆբէն-ճէյէ, վէ ալէաթը թէնասիլլէյէ տիր։ Գալաթատա քէօրբիւ պաչը նօմէրօ 8։

ՀԱՎԱՏԻՍԱԹԸ ԽԱՐԻՃԻՑ ՎԷ ԲՈԼԻԹԻԳՐՅԷ

Էվրօբա կազէթալարընտա միւն-տէրիճ պիր թէլէկրաֆա կէօրէ, զաթը հազրէթը Բատիշահի՝ Ռուսիա վէլիիահատը իլէ պիրատէրինի թանը-մագ արզուսընտա պուլընարագ, Բէթէրսպուրկա պիր թէլէկրաֆ քէ-շիտէսիյէ միւշարէյէյհիւմայը Տէր սատատէթէ տավէթ պուլյուրմըշ օլ-տըգլարը կիպի, բրէնս ժօրժ տը Լէօխթենպէրկ իլէ զէվճէսի վէ Գա-բատաղ բրէնսինին քէրիմէսի բրէն-սէս Անասթազի տախի տավէթ պուլ-բըմըշլար տըր։

— —

Ռուսիա վէլիիահտընընն Տէրսատ-տէթէ վուգու պուլաճագ զիյարէ-թի էանասընտա Գարատաղ բրէնսի-նին տախի Տէրսատտէթէ կէլէրէք զաթը հազրէթը Բատիշահիի զիյա-րէթ իթմէք նիյէթինտէ պուլուն-տըզը՝ Զէթինեէտէն Էվրօբա կազէ-թալարընա քէշիտէ օլընան պիր թէ-լէկրաֆտա պէյան օլունմըշ տըր։

— —

Բէչթատան Բարէզին Մ-ՌԷ կա-զէթասընա եազըլտըզընա կէօրէ, Ռուսիա ասքէրինին՝ հարպ վագթին-տէ Ռումանիատան կէչմէսինի մէն իթմէք իւզրէ Աւսթրիա—Մաճառ հիւքիւմէթիյէ Ռումանիա արասըն-տա պիր մուգավէլէնամէ ագտ ի-տիլտիկի՝ Բէչթատա բիվայէթ օլը-նըյօր իմիշ։

— —

Պէրլինէն եազըլտըզընա կէօրէ, Ալէմանիա Մէճլիսը Մէպուսանը քիւ-շատ օլընը օլընմագ, էվվէլ էմտէ կէլէճէք մարտըն Վինտէն իթիպա-րէն մէվզբի իճրայէ վազ իտիլէճէք օլան թիւրքիա վէ Ալէմանիա թի-ճարէթ ահտնամէսինին թահթը թէ-զէքքիւրէ ալաճագ իմիշ։

— —

Վիէննատան պէր վէճճը աթի եա-զըլմըշ տըր։

«Ռուսիատա Վօլհինի նամ էյալէթ-տէ իճրա օլընան ասքէրի մանօվրա-լար՝ Աւսթրիա մէհաֆիլը ասքէրիյէ-սինտէ մէրապը մուճիպ օլմուշ, վէ հէյէ պու մանօվրալարտա էճնէպի տէվլէթլէր աթայէ միլիթերլէրին-տէն հիչ պիրինին հաղըր գուլընմա-մասը՝ պու մէրագը պիր գաթ տա-հա արթըրմըշ տըր։

«Մանօվրալարընը բրօկրամը՝ պիր Աւսթրիա օրտուսընընն Ռուսիա հու-տուտրընը կէչէրէք Վօլհինի ճիհէթ-լէրինտէ իլէրիյէ կիթմիշ օլտըզընը, վէ Ռուսիա օրտուսը թարաֆընա-ան պունա գարշը նէ սուրէթ-լէ հարէքէթ իտիլէճէյինի կէսօ-թէրմէքտէ իպարէթ պուլընմըշ տըր։

«Աւսթրիա օրտուսը ֆարզ օլընան օրտույա Վարշավիա վալիսի ժէնէ-Ներալ Կուրգօ գօմանտա իթմիշ, վէ Ռուս օրտուսը տախի ժէնէրալ Տրա-կօմիրօֆընն թահթը գօմանտասընտա պուլընմըշ տըր։

«Ռուսիա ասքէրի՝ Աւսթրիա ասքէրինին հիւճիւմինէ գարշը էվվէլ էմտէ կէրի չէքիլմիշ իսէ տէ, ա-լաֆը սեպտեմբերին 8ինճի կիւնիւ թէատաֆիի (պաշտպանողական) հա-լինտէն հալը թէճավուզիյէ (յարձա-կողական) կիրմիշ, վէ մահը մէզգիւ-ըընը 12սինէ գատար տէվամ իտէն շիտտէթլի մուհարէպէյէր նէթիճէ-սինտէ Աւսթրիալըլարը մաղուպ իտերէք ֆիրարա մէճպուր իթմիշ տիր։ Իքի օրտուսընընն մէվճուտը 60000 նէֆէրտէն զիյատ իմիշ։»

— —

Պէլկրատտան իշար օլունտըզընա կէօրէ, հէյէթը նիյապէթ իլէ գրալ Միլան պէյինինտէ եէնիտէն իհթիլա-ֆը էֆքեար զուհուր էյլէմիշ տիր։ Գրալ Միլան՝ միւխթէլիֆ տէվարը-նը ինթիխապիյէտէն Սգուրչինա մէճլի-սինէ ադա օլմագ իչիւն նամզէտ կէսօթէրիմիշ օլմաղա, միւշարէյէ-հէ մէզբիւր նամզէտիկի գապուլ-տէն ֆէրագաթ իթթիրմէք իսթէնիլ-միշ տիր։ Հէյէթը նիյապէթ ագա-լարը՝ միւհիմմէմէյ օլան պիր մու-վաֆֆագէյէթ սիզլիկին նէթիճէսի քէնտիսի իչիւն վախիմ օլաճագը-նը գրալ Միլանա թէֆհիմէ չա-ռչմագտա, վէ միւշարէյէյհին ին-թիխապաթ զէմանընընն հիւլուլինտէն էվվէլ Սըրպիսթանտան չըգըպ կէթ-մէսի իչիւն իսրար իթմէքտէ իմիշ-լէր։ Գրալ Միլանը՝ սեպտեմբեր խիթամընտան էվվէլ Սըրպիսթան-տան միւֆրէզգաթ իթմէյէ մուվա-ֆագաթ իտէճէյի զանն օլընըյօր իմիշ։

— —

Վէրօնատան Տէյէրը, կազէթասընա չէքիլէն պիր թէլէկրաֆա կէօրէ, կէչէն չարշէնպիհ կիւնիւ պաղը ի թալիանլար՝ իթալիա վէ Աւսթրիա հուտուտրընտա Մօրի նամ մահալտէ-քի բանալըրա կիթմէք իւզրէ պիր Աւսթրիա կէսմրիւք մէվզբի գուր-պինտէն կէչերլէր իքէն, Աւսթրիա կէսմրիւք մէմուրլարը՝ քէնտիլէրինէ տուրմալարընը իհթիար իթմիշլէր ի-սէ տէ, Իթալիանլար՝ եիւքսէք սէս իլէ կէօրիւշմէքտէ օլտըգլարընտան, վուգու պուլան իհթիրա ճէվապ վէրմէյիպ եօլլարընա տէվամ իթմէշ-լէր տիր։ Գունըն իւզերինէ Աւսթ-րիա կէսմրիւք մէմուրլարը՝ Իթա-լիանլար իւզերինէ աթէշ իտուպ, պիր չօգ էվլատ սահիպի օլան պիր Իթալիանը գաթլ վէ տիկէր պիրինի ճէրհ իթմիշլէր տիր։

Պու հատիսէ հազգընտա թահգի-գաթ իճրասընա թէչէպպիւս օլընմըշ, վէ աթէշ իտէն կէսմրիւք մէմուրլարը թահթը մուհաֆէմէյէ ալընաճագ իմիշ։

Վագտահ մէզբիւրէ՝ Բօհատա թէ-էսսիւրը ազիմի մուճիպ օլմուշ տըր։

— —

100տէ 4 ֆարզլի էսհամը ճէտի-տէի Օսմանիյէնին Բարիզ, Լօնտրա վէ Պէրլին պօրսալարընտա գարի-պէն ալընըպ սաթըմայա պաչլանա-ճաղը, վէ Օսմանը Պանգասը հիսսէ

(67)

ՁԻՎԱՃ ՎԷ ԳԸՍԳԱՆՃ ՁԻՎԱՃԷ

ՄԻՒԷԼԻՏԻ

ԴՄԻԼ ՐԻՇԳՈՒՐԿ

ՄԻԹԷՐՃԻՄԻ

ՏԻԳՐԱՆ ԱԴԱՄԵԱՆ

Պու եիւզ պին ֆրանգա Բարիզի թէրք իտուպ կիտէր քիւչիւք պիր քէօյտէ իդամէթ իտէպիլիր, զայէթ բահաթ պիր էօմիւր կէչիրիր վէ էմսալ ու ադրանը կիպի նիհայէթ սախթէ պիր սօֆուլըզա գօյուլապիլիր իտի։

Լաքին մատամ Դատոր՝ չան ու չէրէֆ պուտալասը օլտուզընտան, կիւրիւլթի վէ բաթբրտը իչինտէ էօմիւր կէչիրմէյի չօգ սէվիր իտի։ Պիր վագթ տայմա բարա-ը պուլընմատըզը հալտէ չիմտի բարասը օլտըզընտան, հէր չէյի եաբմաղա ճէսա-րէթ պատը։

Եաչը պիր գըզ օլտըզը հալտէ չէյթանա ույուպ էվլէնմէյէ գալգըշտը իսէ տէ, զօճա հազը տէյիլ իտի։ Պունտան մատամ, մատամ Դատոր թիթիզ վէ պիր չէյէ պէյէնմէզ պիր գարը օլտըզընտան, էլբիլք, հաթթա քէնտիսիյէ եաչ-տաչ օլան պիր էրքէք իլէ պիլէ էվլէնմէք իսթէմէյիպ, պիր տէլիգանը գօճա ալ-մագ իսթէր իտի։

Պունլարա պէրագրամ մէրգումմէ ֆայտէ գարը քէնտի քէնտինէ տէտի քի, էկէր ազամէթլի պիր սուրէթտէ Բարիզին պիր քիպար մահալլէսինտէ իդամէթ իտուպ էպէլիկինէ տէվամ իտէճէք օլուր իսէ, չաբուճագ պիր չօգ միւշթէրի ճէլպ իտէր վէ քիւրկէթլի բարա գաղանը։

Նիհայէթ ահմագ պիր գարը օլմատըզընտան, կիւնիւն պիրինտէ նի՞չիւն միւ-եօն սահիպի օլմասուն։

Պու միւահազայա մէպնի մատամ Դատոր՝ Շօսէ տ'Անթէն սօգաղընտա պէօ-յիւք պիր խանէէնին իքինճի գաթընտա կիւզել պիր տարիէ իսթէյճար իտուպ, զայէթ սիւսլիւ պիր սուրէթտէ տէօչէթտի։ Տարէի մէզբիւրէնին պիր պալգօնա նազըր օն ատէտ պէօյիւք բէնճէրէսի վար իտի։ Մէզբիւր պալգօնընն պէյընա՝ ալ-թուն եալընը իրի եազըլարա եազըը վէ «Պիրինճի սընրֆտան էպէ մատամ Դա-տոր կէճէ կիւնտիւզ պագըլմագ իւզրէ իւճրէթլէ համիլէ վէ լօղուսա գապուլ ի-տէր» իպարէլի պիր լէվհա թասվիզ օլընմըշ իտի։

Պունտան մատամ, էյիճէ կէօզէ չարբմագ իչիւն մէզբիւր լէվհա իլէ պէրա-պէր եազը պէյա իլէ ջըզբը պէօյիւք պիր բէսիմ տախի պուլընըպ, պու բէսիմ՝ զայէթ սիւսլիւ կէկինմիշ պիր գարընը գուճաղընտա հէնուզ տօղմուշ պիր չօ-ճուգ իրաէ խոյօր իտի։

Մատամ Դատոր՝ էքմէյինճէ պիլիրմէզ օլտըզընը պիլտիրկինտէ, մասրաֆա հիչ պագմայը վէ պիր չօգ բարա սարֆ իտէրէք իտիրնի չավ իթմէյէ չալըշըյօր իտի։

Ֆիլհագիգա էպէ մատամ Դատորընը իսմի՝ Բարիզ իլէ էյալաթընը պաչըճա կազէթալարընընն տէօրտունճի սահիֆէսինտէ թա պաչտա իրի իրի եազըլարա պիր չօգ այլար իլան օլընտը։

Բասպիւթօ օսգաղընտաքի քեազըտ պագան սապրգ ֆալէը գարը՝ պու սու-րէթլէ քէսպը չան ու չէօհրէթ իթմէք զաննընտա պուլընտը։

Հագիգաթէն նիճէ չան ու չէօհրէթլէր՝ իլան վասէթասըյլա վիճուտէ կէլ-միշէր տիր։

Մատամ Դատոր պիհուտէ տավուլ չալմատը։ Բարիզտէն զիյատէ էյալաթտան քէնտիսինէ պիր թագըմ համիլէ վէ լօղուսա գարըլար վիրուտ իտուպ, մէրգու-մէնին սէքիզ ատէտ եաթագ օտալարը թուճուլը։

Պիր համիլէ գարընընն համիլէլիք խաթասը կիգլի սագլանմագ իւզրէ մատամ Դատորընն տէսթը միւտտաֆթընա թէվտի օլընընճա, մէրգումմէ մատամ Դատոր՝ չօգ բարա, բէք չօգ բարա թալէպ վէ ալաղ իտէր իտի։

Պու գարը հէր նէ գատար սէնատթը իգթիզասընճա սըրր սագլայըպ քիսէյէ պիր չէյ սէօյլէմէյէճէկինի սուրէթը գավվէյտէ պէյան վէ թէահհիւտ իտէր իտի իսէ տէ, իչպու սիւքիւթ թէահհիւտինէ մուգաղալ բարա չէքմէնին հօլընը տա բէք ալէա պիլիր իտի։

Էլհասըլ մատամ Դատոր չէօլէ պէօյլէ իչինի պէճէրիպ բարա գաղանըյօր իտի։

Նէ չարէ քի տէֆի զամմ իթմէյէ միւհթաճ օլտըզընտան, սէվինճլի վէ էյլէն-ճէլի պիր էօմիւր կէչիրէյօր իտի։

Կէնիշ պիր սալօնը պուլընըպ, միւսաֆիր գապուլ իտէպիլիր իտի։ Հաֆթա-տա իքի իւչ տէֆա նի՞չիւն սուարէ մէրմէսին։ Նի՞չիւն պագը տէֆա 'Թէքիֆսիզ տօսթլարընը տավէթ իտուպ թաամլար քէշիտէ վէ չէնկիքլէր իճրա էյլէմէօին։ Պիր էպէ գարընընն տա ատէթա պիր գատան կիպի էյլենմէկէ թէմամըյլա հագգը վար տըր։

Համիլէլիք վէ լօղուսալըգլարը մէրգումմէնին խանէսինտէ պագըլմըշ օլան գա-տընարատան պագըլարը՝ եա էսէրը մինիէթատարի օլմագ իւզրէ վէ եախօտ թէվէճ-ճիւհէլէրինտէն նաչի արա սրրա կէլիպ մէրգումմէ էպէ գարընը կէօրիւրլէր իտի։ Պու պօզուգ մատամազլէր՝ աչըգանէ սէրկիւզէթլէրէ ազ չօգ ալընըգ օլտըգլարընտան, բէք օ գատար սէչմէսինէ պագմայարագ հէր նէրէտէ օլուրսա օլսուն մա-տամ Դատորընն սալօնը իչիւն միւսաֆիրլէր բէյտա իթմէյի տէրէօհտէ իթմէյի պիր մէրգումմէ սալօնա հագիգաթէն ազ վագթ զարքընտա չօգ միւսաֆիր կէլմէյէ պաչլատը։

Միւքէմմէլ թաամլար թէրթիպ վէ չաչալը սուարէլէր իթա օլընը, չալկը չալընը, թիւրքի չաղրընը, կիւլիւնիպ օյնաչընը վէ կիւզէլճէ էյլէնիլիր իտի։

Օրատա գումար տա չօգ օյնանընը իտի, զիրա մատամ Դատոր՝ օյուն քէա-ղըտարընը իսթէտիկի կիպի սրրասընա գօյմաղա ըէք ուսթա օլտըզընտան, գու-մար մէրգալըսը իտի։

Մէրգումմէնին էթրաֆընա պիր սիւրիւ աչըգ մէչրէպ վէ կիւզել մատմազէլէր թօրանընը, պունլար բարա չէքմէք իչիւն հէր տիւրլիւ իչմէքեարընը վէ նամուս սըզընը իրթիքեապ իտէրէր իտի։

Մէզբիւր սալօնա կիտէն էրքէքլէր՝ աչիֆթէկեան սալօնլարընընն միւչթէրիլէրի այարընտա ատտավար օլուպ, պունլար միյանընտա կէնճլէր, իսթիյարլար, օրթա եաչլըլար, գումրալ, էսմէր, սարը վէ գըր ըէնկիլիլէր վար իտի, վէ էքսէրիսի նա-մուս ու հայսիզթիրի զայպ իթմիշ վէ եօլտան չըգմըշ թագըմընտան իտի։ Հա՛յրքի, ատ հայրքի, պիր թագըմ ֆամիլիա էվլատլարը՝ պու էյլէնճէլի ճէմիյէթէ տիւչէրէք օրատա գագ կիպի եուն ըլարլար իտի։

Մատամ Դատոր՝ պու իչի քեարլը պուլընընտան, սալօնընտա վուգու պու-լան ուֆագ թէֆքէք ազգ ու ալչագա օյունլարընա թընմագ վէ սէա չըգարմագ իտի։ Բէնտիսի տէ չարուճագ նիզամսըզ։ · · · պիր իզտիհամ ագտ իթմիշ իտի։

(Տիվ-Դ)

սէնէտաթը՝ Ֆրանգֆորթ պօրսա-սընտա գապուլ իտիլմիշ օլտըղը կի-պի, եագընտա Գերլին պօրսասընա տախի գապուլ իտիլէճէյի՝ Գերլին-տէն ալընան մէքթուպլարտա պիլ-տիրիլիյօր։

——

Իթալիատա տախի զէվճ ու զէվ-ճէնին եէքտիկէրինի պօշայապիլմէ-լէրի իչուն պիր գանուն լայիհաթը Թանզիմ իտիլմէքտէ օլտուղը շարի օլմուշ իսկ տէ, Իթալիա կաղէթա-լարը պու շարիաթը թէքզիպ իթմիշ-լէր տիր։

——

Սբանիա հիւքիւմէթի թարաֆին-տան թանզիմ օլընան պիր ճէտվէլէ նազարէն, ալաֆր. մարիս 1տէն պէ-րու Սբանիատա 3472 քիչի գօլէրա-յա թութուլուպ 1787 քիչի վէֆաթ իթմիշ տիր։ Իլլէթը մէզքիւրէ՝ քէօր-լէրտէ ազալմագտա իմիշ իսկ տէ, Վալէնչիատա արթմագտա վէ Թօլէ-տօտա պիր հալ իւզրէ իճրաի հիւքմ իթմէքտէ իմիշ։

Մատրիտտէ չիչէք խասթալըղը՝ հէր մահալլէյէ սիրայէթ իթմիշ, վէ ալաֆր. սէպտեմբեր 1տէն պէրու կիւնտէ 22տէն 40 քիչիյէ գատար թութուլուպ, օրթա հիսապլա 6 քիչի վէֆաթ իթմէքտէ իմիշ։

160 ԵԱՐԸՆՏԱ ԱՐԱՊ ՕՍՄԱՆ

Էսկիշէհիրտէն Թարէթէ պէրվէճհը աթի եազըլմըշ տըր։

Էտիրնէ վիլայէթի միւզաֆաթը-տան Կիւմիւլճինէ սանճաղընտա էս-կիճէ գագաբը գուրասընտան Պաչար-լը գարիյէսինտէ «Արապ Օսման» տիմէլէ մաարուֆ 160 եաշընտա պիր քիսմէ օլուպ, քէմալը սըճհէթ վէ աֆիյէթլէ եաշամագտա օլտը-ղը վէ պունըն 90 եաշընտա վէ Սա-յէտ իսմինտէ պիր պէօրիւք օղլու պուլընտըղը կիպի, պու սէնէ հէնուզ աքէր օլաճագ սինէ տախիլ օլմա-մըշ էսատ իլէ 15 եաշընտա տիկէր պիր օղլու տահա վարտըր։ Գօճա Օսման՝ պու 20 եաշընտաքի էսատ նամ օղլունըն աքէրտէն աֆվը բէ-ճառընը վիլայէթը միշարէլէյհայա կիտերէք գուրա մէմուրլարընա պիղ-զաթ արզ էյլէմիշտիր քի, վիլայէթ իլէ Պաչարլը գարիյէսի արասը եա-յա օլարագ 60 սահաթլըգ մէսաֆէ տիր։ Պապա Արապ Օսմանըն տիշլէ-բի՝ միւքէմմէլ օլտըղը կիպի, զիհ-նի վէ գուվվէթ պէտէնիյէսի տէ եէրինտէ տիր։

Օ ճիվարտա պիրինճի ավճը նա-մըյլա չէօհրէթեապ օլմագտա վէ տիւրլիւ տիւրլիւ օյունլար օրնամագ-տա տըր, վէ խանէսի աչըգ օլուպ, կէլէն միսաֆիրլէրէ պիղզաթ քէնտի-սի խրտմէթ իթմէքտէ վէ կէչմիշտէն պաՀս իտէրէք միւվէրբիւր ասար կիպի հէր պիր բէյմարը թէվարի-խէ թէվաֆուգ իթտիրէրէք սէօյլէ-մէքտէ տիր, վէ միսաֆիրբէյվէր պիր բիր իխթիյար տըր։ Ֆագաթ պիր աղ գուլագլարը աղըրճա իչտիր ի-սէ տէ, իչիմէսինէ վէ իչիթ-տիրմէսինճէ հիչ պիր էհէմմիյէթի օլ-մայան Մարթինի վէ էճզալը վէ գա-բագը թիւֆէնքլէրի սըրասընա խ-թիմալ իթտիկի կիպի, Մարթինի հան-ըի թիւֆէնկիյէ բէք տօղրու աթ-բագ, նիշանը հիչ պիր վագթտա ղայպ իթմէզ։

Ուզագտան կէչէնլէրին էրքէք վէ գատրն օլտուգլարընը թանըմագտա վէ օ ճիվարտա Արապ Օսման իսմիլ-լէ եատ օլունմագտա տըր։ Օտուն քէսմէք պէհանէսիյէ հէր կիւն 3-4 սաաթ կէզնիթի վէ ավճըլըգ իտէր վէ պէկիրէ քէնտի պաչընա պինէր, վէ թօհաֆ սէօյլէր խօչմէչրէպ պիր ատամ տըր։

Բէք իչմիսէլը թաամ իթմէքտէ վէ բէք չաբուգ հազմ էյլէմէքտէ տիր։ Սօուգ սուտան բէք չօղ խօչլանը-ը, վէ զէվճէսիյլէ լայիֆիթ իթմէյի զի-յատէ սէվէր։ 4 գաբը էսկիթմիշ տիր։ Չիմտիքի զէվճէսի տէ 60 եաշընտա օլտըղը հալտէ, Արապ Օսմանը չօգ սէվմէքտէ տիր։ Պի-րինճի զէվճէսի 90 եաշընտա վէ-ֆաթ իտէրէք, իքինճիսինի գըզ օղ-լան գըզ օլարագ ալմըշ, վէ պու տա 50 եաշընտա օլտըղը հալտէ վէֆաթ իտուպ, չիմտիքի զէվճէսինի քէնտի-սի 100 եաշընտա օլտըղը հալտէ եինէ պիքիր օլարագ ալմըշ վէ էսատ նամընտաքի օղլու իչիւնճիս զէվճէսինտէն տօղմուշ տըր։ Էսատ՝ չէքլ ու սիմանա պապասընա չօգ պէնզէր օլտըղը կիպի, սահիպը չէ ճաաթ վէ ճէսարէթ, մէրտ, դայ-յուր պիր իկիտ տիր։ Զօճուգլարը-նըն թէրպիսէսինէ ֆէվգէլատէ տրգ-դաթ իթմիշ օլմալը տըր քի, կէ-րէք պէօրիւք օղլու վէ կէրէք իշ-պու էսատ դայէթ մազլմ, հալիմ, վէ թապը սէլիմ օլուպ, քէնտի իշ-լէրիլլէ մէշղուլ տըրլար։ Պապա Ա-րապ Օսման՝ սրճագ եէմէքտէն իսօ-լանմագ իսկ տէ, դէվճէսինին մաս-սուսէն բիշիրտիկի եուսուշագ էք-մէյի պիր ազ սօուքթագտան սօնրա եէմէյի միւթատ իսինմիշ տիր։ Գօ-ճա իխթիյար եազ վագթը արա-սըրա տէրէտէ երգանարագ, հէր-քէսի հայրէթտէ պըրագմագտա, վէ սէպէպի սիւվալ օլընտրգտա, կիւլէ-բէք լայըրտըյը պահսը տիկէրէ չէ-վիրմէքտէ տիր։ Օրուճընը թամ թութմագտա վէ 5 վագթտա գա-բիյէտէքի ճամիտէ նամազ գըլմագ-տա տըր։

ԳՕԼԷՐԱ

Հալէպտէ գօլէրա գուհուր իտէն օգագտան պաչգա պիր թարաֆա իլլէթը մէզքիւրէ սիրայէթ իթմէ-յիպ, խասթալարտան պագըլարը տա էյիլէշմէյէ պաչլամըշլար տըր։

Ուրֆատա գօլէրա գուհուրի՝ մա-հալինտէն իշար օլընմըշ իսկ տէ, պունըն պաղըրսագ իւֆիւնէթի օլ-տըղը՝ ախիրէն իճրա օլընան քէշֆի-յաթտան անլաշըլմըղը կիպի, 7 կիւն տէն պէրու տէ մէզքիւր խասթա-ըգտան եէնի պիր վուգուաթ օլ-մամըշ տըր։

Մէսքէնէ ճիհէթինտէ գուհուր ի-տէն գօլէրատան եէնի պիր խապէր ալընմամասը՝ իլլէթը մէզքիւրէտէն օ ճիհէթտէ տախի էսէր գալմտը-ղընա տէլալէթ իտէյօր։

Տիյարպէքիր վիլայէթինտէ Մար-տին իլէ Ճէզրէտէ օգուստոսըն 29ընտան 31ինէ գատար 3 կիւն զար-քընտա գօլէրատան պիր էսէր կէօ-րիւլմէմիշ տիր։

Հիճազտան գօլէրայա տարը տիւն տախի հիչ պիր թէլէկրաֆ ալընմա-մըշ տըր։

* * *

Գրբմըզը տէնիզտէ Թուրը Սինատա գուհուր իտէն գօլէրանըն կիւնտէն կիւնէ ազալմագտա օլտըղը, վէ հա-ճիլէրին պիր տէրէճէյէ գատար բա-հաթ պուլընտըգլարը խապէր ալըն-մըշ տըր։ Հաճիլէրին ահվալինի պիղ-զաթ կէօրմէք վէ աթըպպա վէ մէ-մուրիինէ՝ իրիֆի վազիֆէտէ պիր գաթ տահա ղալրէթ էյլէմէյէրի էմրինի վէրտիրմէք իչիւն Մըսրը Խը-տիվի թարաֆընտան Թուրը Սինայա պիր եավէր կէօնտէրիլմիշ տիր։

* * *

Բուսի օգուստոսըն 28ինտէն 31ինէ գատար Սբանիատա Վալէնչիա, Թօ-լէտօ, Ալիգանթ վէ Թարակոն էյա-լէթլէրինտէ 221 քիչի գօլէրայա թութուլուպ, 117 քիչի վէֆաթ իթ-միշ տիր։

ԱՐԻԿԵԱՆ ԷՖԷՆՏԻՆԻՆ ԵԷՆԻ ՊԻՐ ԷՍԷՐԻ

——

ՄՈՒԽԹԱՍԱՐ ՍԱՐՖԸ ՕՍՄԱՆԻ

Լիսանը Օսմանի միպիթիլէրինէ շիմտիյէտէք մուֆասսալ սարֆլար-տան տէրս կէօսթէրիմէքտէ վէ պինէանալէյհ պիր չօգ միւշքիլաթ կէօրմէքտէ իտի։ իմտի մէզքիւր քիթապտա լիսանը Օսմա-նինին եալընըզ Թիւրքի, Ֆարսի վէ Արէպի պաչլըճա դարիտէրի բէք սատէ թարիֆ իտիլմիշ օլմաղլա, ար-թըգ թալէպէնին սուհուլէթը թամ-մէ կէօրէճէքլէրի պի իշլիթիպհ տըր։ Ֆիյաթը 3 ղրուշ տըր։

ԹԻՎՃԻՉԱԹ

Մուսուլ վիլայէթի մէճլիսը իտա-բէսի ազասընտան Միւֆիթիզատէ իզզ-Մէհմէտ վէ Երինէ մէճլիսը մէզքիւր ազասընտան վէ Սիւրէանի միլլէ-թինտէն Զըրճիս էֆ.լէրէ բիւթպէի սանիյէ սընֆը սանիսի,

Սիւրէանի միլլէթի ազասընտան Սէրսէմզատէ բիֆ. Հանա էֆ.յէ բիւթպէի սալիսէ,

Պապը Սէրասքէրի Սիւվարի տաբ-էսինին Ալինճի շիւպէսի Չինճի սընֆ խիւլաֆասընտան բիֆ. Մէհմէտ Շէմ-սի էֆ.յէ բիւթպէի սալիսէ,

Պէյրութ վիլայէթինտէ Պիլատը Պէշաբէ խանէտանընտան միւթէվէ-ֆա Ալիպէյ Էսատըն մախտումլարը ֆիւթուվ. Նէճիպ վէ Շէքիպ պէյլէ-րէ բիւթպէի բապիա,

Պասրա վիլայէթի մէքթուպի գա-լէմի միւսէվվիտանընտան ֆիւթուվ. Սիւլէյման Սալիմ էֆ.յէ բիւթպէի բապիա,

Իմրուզ պիտայէթ մահքէմէսի բի-յասէթի՝ Ճէզպիրը-Պահրը-Սէֆիտ վիլայէթի մէրքէզ պիտայէթ մահ-քէմէսի պաշ քաթիպի Հիւսէյին Հիւսնիւ էֆ.յէ թէվճիհ պուլբըմըշ տըր։

* * *

Իթալիա տէվլէթինին Թէհրան սէֆիրինին զէվճէսի Մատամ լա գօնթէս տը Թանանէ Զնճի չէֆգաթ,

Պասրա զապթիյէ ալայընըն Զնճի Ամարա թապուրը թապուր աղասը Օսման պէյէ կիւնճիս Օսմանի,

Պաղտատ վիլայէթինտէ Ղարպիյէ նահիյէսի միւտիրի Շէվքէթ պէյէ կիւնճիս Մէճիտի,

Ցէճիլէ արազիի Սէնիյէ միւթէ-զիմլէրընտէն Շէյխ Գասապա 5ինճի Մէճիտի,

Էնգարէ վիլայէթի զապթիյէ ա-լայընըն 1ինճի թապուրը հիսապ է-մինի Մէհմէտ Համտի էֆ. իլէ ալա-յը մէզքիւրընըն 1ինճի թապուրընընն Զնճի սիւվարի պէօլիւկիս պէօլիւկ աղասը Ահմէտ աղա, վէ Ատանա վիլայէթի զապթիյէ իսարէ էմինի Մէհմէտ Սըրգի էֆ.յէ 5ինճի Մէ-ճիտի նիշանը իհսան պուլբըմըշ տըր։

ՄԻԽԹԷՖԷՐՐԻԳԱ

—Պրուսա վիլայէթինտէ Էրթօղ-ըուլ սանճաղընտա մէքթէպ օլմա-յան 65 գարիյէտէն 38ինտէ միւ-ճէտատէտէն պիրէր սիւպեան մէքթէ-պի թէհսիս վէ քիւշատ իլէ 968 չօ-ճուղըն թէտրիսինէ պաչլանմըշ տըր։

—Իքինճի (Էտիրնէ) օրտուի հիւ-մայուն լեվազիմ տաբրէսի մէմուր-լարընտան ալայ քեաթիպի Իսմայիլ էֆ.Ինն Խազինէի ճէլիլէյէ սէնէվի 200000 ղրշլըգ պիր վարիտաթ պու-լաճաղընա տաիր Մալիյէ Նէզարէ-թինէ պիր գրթա լայիհա թագտիմ իթմիշ օլտըղընը Էտիրնէյինն ճէրէտ կազէթասը եազըյօր։

—Էտիրնէ վիլայէթինտէն Շարգի Ռումելիյէ վէ Պուլկարիսթանա կի-տէն եօլճըլարտան պաղըլարընը մի-բուր թէզքէրէլէրինին ֆրանսըզճա ճիհէթլէրի եազրլմամասը՝ նուֆուս իտարէլէրինտէ ֆրանսըզճա եազա-ճագ մէմուր պուլընմամասընտան ի-լէրի կէլտիկի, վէ պու հալ՝ եօլճը-լարը օրալարճա միւրուրինի կիւճ-լէշտիրտիկի ճիհէթլէ, պու քէրրէ կէրէք Էտիրնէ վէ կէրէք Մուսթա-ֆա Բաշա նուֆուս իտարէսինէ 300էր ղ. մաաշա ֆրանսըզճա պիլիր պիրէր մէմուր թայինի տէրտէսթ պուլը-տըղը իչիտիլմիշ տիր։

—Կէչէնլէրտէ պիր կէճէ Պէօլիւք-ատա թէաթրօսընտա պիր օյուն էս-նասընտա Մապէյն միւթէրճիմէրին-տէն Ապտուլլահ պէյ՝ գազանէ սէ-յիրճիլէրտէն Մ. Բսաթինն պասթո-նընը եէրէ տիւշիւրիւպ, պունտան սօլայը Մ. Բսաթի՝ միւնազաա չը-գաբըպ մուսաիլէյհի տարպ իթմիշ վէ Մ. Պալատուր տախի գավկա-յա կիրիշէրէք օ տախի Ապտուլլահ պէյի տարպ էյլէմիշ օլմաղլա, միրը մուսաիլէյհ՝ մէրգուման ալէյհինտէ Գարթալ ճէզա մահքէմէսինտէ իգա-մէի տավա իթմիշ օլտըղընտան, կէ-չէն ճուսաա էրթէսի կիւնիւ մահ-քէմէի մէզքիւրէ՝ Թարաֆէյն շա-հիտլէրինի վէ մահքէմէտէ հազըր պուլընմայան Մ. Բսաթինն մազ պուսի իֆատէսինի վէ հազըր պու-լընան Մ. Պալատուրը թահրիրէն վէ շիֆահէն վուգու պուլան միւտա-ֆասսը իսթիտա իթտրքտէն սօն-րա, Մ. Բսաթինն ըզյապէն վէ Մ. Պալատուրը վէճահէն Զչէր մահ հապսըլարընա հիւքմ իթմիշ տիր։

—Տիւն Ինէպօլըտան 1300 վէ Մու-տանիատան 270 գուրա ասքէրի վի-րուտ իտիլ, Պապը Սէրասքէրլիճէ թապուրլարա թէվզի գըլընմըշ տըր։ Ագտեմճէ վիւրուտ իտէն գուրա աս-քէրինտէն 600 նէֆէրի՝ տիւն սա-պահ շըմէնտրֆէրլէ էտիրնէյէ սէվգ օլընմըշլար տըր։

—Օտէսատան եազրլան պիր մէք-թուպա կէօրէ, Գրբըմ միւթէպէր ֆամիլիալարընտան պիրինճի մէնուոպ օյան պիր Իսլամ գատընը՝ Օտէսա մէքթէպը թրպպիսէսինտէ իքմալը թահսիլ իտէրէք, տօգթօրլըգ իթ-մէք իւզրէ պիրինճի տէրէճէյէ չահա-տէթնամէ ախպ էյլէմիշ տիր։ Մու-մաիլէյհանըն իսմի տօգթ. Գութ-լուիարօֆ հանրմ իմիշ։

—Ամրպպահ ասքէրիյէտէն պին-պաշը Սէլամի պէյ՝ Խիւտա նէքէր-տէ պուլաշըզ պիր իլլէթ զուհուր-ինտէ մէնը սիրայէթի վէ տէֆի չարէլէրինի միւպէյլին օլարագ գա-լմամ ալտըղը պիր լայիհայը Սըհհիյէ գօվիսիօնը ալիսինէ թագտիմ էյլէ-միշ, վէ միւնտէրիճաթը թէտգիգ օլընարգտան սօնրա Մէքթէպը Թրպ-պիյէի Շահանէյէ հէվալէ գըրընմըշ տըր։

—Մըսրըտա Մէյթ Կամէր նամ մահալտէ պիր Արապ գաբրը՝ 2սի էօլիւ օլարագ պիրտէն 4 էվլատ տիւնեայա կէթիրմիշ տիր։

—Իսքէնտէրիյէտէն իշար օլընը-ղընա կէօրէ, հէր հաֆթա օլտըղը կիպի կէչէն հաֆթա տախի Իսքէն-տերիյէյէ վարօրլա պիր թապուր Ի-թալիան ասքէրի վիւրուտ իտիլպ, պունլար շըմէնտրֆէրլէ Սիւվէյշէ վէ օրատան տա Մասուայա նազլ իտիլմիշլէր տիր։

—Ֆրանսա սէֆիրէթինին Բէրլին նամ վաբօրը կէչէն ճուսաա կիւնիւ պէրաի թէճրիպպէ կէլիպօլուա գա-տար կիտիպ, Ֆրանսա սէֆիրի գոնթ տը Մոնթէպէլլօ տախի պունտան պիլիսթիֆատէ մախտուսը իլէ պէ-բապէր պէրաի թէճէզզիհ կէլիպօ-լուա կիթմիշ վէ տիւն սապահ եի-նէ մէզքիւր վաբօր իլէ Ցէրսասատէ-թէ ավտէթ էյլէմիշ տիր։

Բէրլին՝ կէլիպօլու լիմանընա սիւ-վասէլէթինտէ, Ֆրէսինէ գումբան-եասը աճէնթէսի վէ Ֆրանսա գոն-սօլօս վէքիլի Մ. Պաթիւս վաբօրա ազիմէթ իթմիշ, վէ պիր ազ սօնրա գօնմ տը Մոնթէպէլլօ վաբօր գա-պըլմանընտան պիր գաչըյա գարա-յա չըգըպ կէլիպօլը միւթէասբրը-ֆը մուսավինի հագդը պէյ թարա-ֆընտան կէօնտէրիլէն արապալարա բաքիպէն չէհրին խարիճինտէ քէք-լիք ավընա չըգմըշ տըր։

ԻԼԱՆ

«Միքայէլ, Մինրան վէ Ստեփան Մեսրոպեան Շերքէթի» իւնանը լա Գալա-թատա Ցէմիր խանընտա նօմէրօ 3 մա-ղազատա էվլաքա ատա պիր մասահաթ, կիւզար օտասը թէէսիս օլունմըշ օլուպ-մէզքիւր մաղազատա էվլաքա ատա քեաֆ-ֆէյի մուամէլէ՝ չերսիթը միւթէտիլ իւզրէ իճրա օլունուր։ Շէօյլէ քի, էվ-լաքի իւզրինէ ագչէ իզրազ ու խսիֆ-ըազը, վէ էվլաք վէ ագարընն պէյ ու ֆիրուխթը, էվլաք վէրկիսինին ատա օլ-տըղը տարէյէ թէէտիյէսի, ֆէրազ վէ էվլաքը մէվզուճֆէյնին թէվֆիի ինթիգա-լը, վէ նիհայէթ էվլաքըն տէվարը պէ-լէտիյէճէ պիլճիմէյ խուսուսաթընը թէվզիյէսի տէրէօճատ օլընաճաղը, վէ քէմալը տիգգաթ ու սիրաթլա իճրա խտիլէճէյի իլան օլունուր։

(4)

ՑԻՄԱՐ

ՑԻՍՆԱՊԵՏԸ

ՀԵՂԻՆԱԿ

ՖԵՐՈՎՐԻ ԼԻՄՕՆՃԵԱՆ

Ամէն մարդ գիտէր որ աղէտին պատճառը եղած էր այն չարաչուք նամակը, և ի՜նչ մեծ մտատանջութիւն կը պատճառէր սպասաւորներուն՝ որոնք չէին կրնար գիտնալ թէ ի՞նչ էր անոր պարունակութիւնը։

Եւ աւելի ծանր կէտն այն էր որ նամակաբերն ալ ամենուին չէին ճանչեր, որմէ դուցէ փոքր ինչ տեղեկութիւն մը քաղելը կարելի ըլլար։

Ցորեկին բժիշկներէն մէկը նորէն եկաւ։

Կոմսին խելքը գլուխն էր, թէպէտ էր շարժման կարողութիւնը բոլորովին կորսընցուցած։

Նոյն օրուան լրագրին երեւելուն կ'սպասէր անհամբերութեամբ, և բժիշկը պարապ տեղը կաչխատէր զանի արգիլելու ոեէ ընթերցումէ։

Իրիկուան դէմ իրեն բերին ամենէն առաջ հրատարակուող լրագիրը։

Կոմս Տըլանժ՝ սպասաւորը դուրս հանեց։

Խնդի մը պէս բացաւ այդ լրագիրը և ուշադրութեամբ կարդալ սկսաւ հետեւեալ հատուածը։

«Երէկ գիշեր ժամը 9½ին կամ 10ին միջոցները սարսափելի եղեռնագործութիւն մը պատահեցաւ Գերեզմանատան մօտը։

«Տակաւին մանրամասնութիւնք չկան։

«Սպանեալին դիակը գտնուեցաւ այս առաւօտ ժամը ութին։

«Գլուխը բոլորովին կտրուած և անյայտ եղած էր։

«Ճիշդ իր սրտին վրայ դանակի ահագին վէրք մը կար, և ոստիկանութեան բժիշկը կը հաստատէր թէ այդ վէրքը բաւական եղած էր սպանման գործին, և հետեւաբար գլխոյն ալ մարմնէն բաժնուած ըլլալը՝ եթէ չեղի ունեցած էր՝ հաւանականաբար վրէժխնդրութեան վատ տենչով մը։

«Սպանեալին ով ըլլալը միայն իր զգեստներէն կը ճանչուէր։

«Խեղճը բարի երիտասարդ մ'էր, Պերթիէ անուամբ և հռչակաւոր Տըլաղուշ գործարանի պաշտօնեաներէն մին։

«Գերեզմանատան պահնորդը և իր օգնականը չի կրցան տեղեկութիւն մը տալ այս սպանութեան գործին վրայօք։

«Խուզարկութիւնք սկսուած են, և կը յուսացուի որ քաղաքին աչալուրջ ոստիկանութիւնը քիչ ատենէն կարող պիտի ըլլայ վատ մարդասպանը ձեռք անցունելու։

«Ցուզարկաւորութեան հանդէսը կատարուեցաւ մեծ շքով և ծախիւք պարոն Էթիէն Տըլաղուշի, որ մասնաւոր համակրութիւն մը ունէր Պերթիէի վրայ։

«Տըլաղուշ գործարանը գոց էր այսօր։

«Բոլոր գործաւորք և պաշտօնեայք, ինչպէս նաեւ գործարանապետ պարոն Էթիէն Տըլաղուշ ինքը ներկայ գտնուեցան այս տխուր հանդէսին։»

Տըլանժ կոմսը այս անդամ չի մարեցաւ։

Զի լացաւ և մինչեւ իսկ չի յուզուեցաւ։

Քիչ մը ատեն մտածելէ ետեւ իր սպասաւորը կոչեց և պատուիրեց անոր որ անմիջապէս մէկը ղրկէ գերեզմանատան պահնորդի փոխանորդ Ծերունի Հայրը իր քով բերելու։

Նմանապէս հրաման տուաւ որ մէկ ժամէ մը նօտարը իր տունը գայ։

Երբ Տամիէն կը մտնէր Տըլանժ կոմսին սենեակը, զանի բաւական հանդարտ վիճակի մը մէջ կը գտնէր։

—Դուռը լաւ մը գոցեցէք և սա քովիս աթոռին վրայ նստեցէք, ձեղի կարեւոր ըսելիքներ ունիմ։

Տամիէն ամենայն հնազանդութեամբ կատարեց իրեն տրուած պատուէրը։

—Ձիս մինչեւ հիմա չի ճանչեցիր, պարոն յիսնապետ։ բայց մեռնելէս առաջ պէտք է որ ամէն բան գիտնաս։ ես Տըլանժ կոմսն եմ։

—Կո՛մս մը, ըսաւ Տամիէն ինքզինքը ժողուրտելով և ոտքի ելնելով։

—Նստեցէք, բարեկամս, կոմս մ'եմ, բայց տարագիր կոմս մը։ պէտք չէ որ իմ մեռնելէս առաջ ուրիշի մը իմացնէք այս գաղտնիքը, ինչպէս որ ես չեմ իմացուցած մէկու մը թէ Լուիզ ձեր աղջիկն է՝ բաց ի այն բարի Պերթիէէն...

—Պերթիէ՞ն...

—Այո՛ այն ազնիւ Պերթիէն որ վատօրէն սպաննուեցաւ երէկ գիշեր, և որ իմ միակ ժառանգորդս ու ազգականս էր։

Տամիէն նորէն ոտքի ելաւ։

—Պերթիէ ձեր ազգա՞կանն էր...

—Ո՛հ, նստեցէք, ազնիւ բարեկամս։ եթէ իմ միակ ազգականս և խիստ վստահելի բարի տղայ մը եղած չըլլար, չէի ըսեր իրեն թէ դուք այն ազնիւ Լուիզին հայրն էք։

—Ինքը գիտե՞ր այդ գաղտնիքը, ո՞վ Աստուած իմ, ուրեմն այդ բանին համար մերժեց ինձ հետ մենամարտիլը։

—Ձեզի հետ մենամարտիլը։ ուրեմն դո՞ւք սպաննեցիք իմ բարի Պերթիէս։

—Ո՛հ, այո՛, իմ մոլեգնութեանս մի վայրկենին...

—Ա՛հ, ուրեմն դուք էք մարդասպանը...

—Բայց կաղաչեմ, հանդարտեցէք... խօսքըս կը կտրեք կոր... եթէ... ո՛հ, Աստուած մի արասցէ, եթէ ես ըլլայի ձեր ամենասիրելի ազգականին սպանիչը, միթէ աղաչ կերպիւ կը խոստովանէի՞ զայն ձեզի։

—Այդ մասին իրաւունք ունիք։ բայց ըսէք թէ ձեր մենամարտի հրաւէրը ե՞րբ տեղի ունեցաւ։

—Երէկ գիշեր։

—Ժամը քանիի՞ն։

—Դրեթէ իննին։

—Իննի՞ն, իննի՞ն կըսէք, և տակաւին կուրանաք թէ Պերթիէիս սպաննիչը դուք էք։ միթէ իսեղճ ազգականս ալ ճիշդ այդ ատենները չի մեռա՞ւ։ ահա լրագիրը քովս է, ժամը 9½ին կամ 10ին ատենները կըսէ։ ոստիկանութեան բժիշկը կրնայ կէս կամ մէկ ժամու համար սխալած ըլլալ տասը ժամ ետքը քննուած դիակի մը վրայ։ ո՛հ, ալ տարակոյս չունիմ, մարդասպանը դուք էք, հիմա ոստիկաններ կոչել և ձեզ ձերբակալել պիտի տամ։ ահ, վերջապէս թիապարտ մ'էք դուք և սպանութեան վարժ մէկը, ոստիկա՞նք... ոստի...

Տամիէն մէկէն ի մէկ ծերունի կոմսին վրայ յարձակելով անոր բերանը բռներ էր։

Հիւանդը իր վերջին բառերը՝ պօռալու աստիճան բարձրաձայն արտասանել սկսած ըլլալուն, սպասաւորները կրնային օգնութեան հասնիլ և այն ատեն խեղճ Տամիէնի գործը՝ անել վիճակի մը մէջ կրնար մնալ։

—Իքինճի (Էտիրնէ) օրտուի հիւմայուն լեվազիմ տաբրէսի մէմուրլարընտան ալայ քեաթիպի Իսմայիլ էֆ.Ինն Խազինէի ճէլիլէյէ սէնէվի 200000 ղրշլըգ պիր վարիտաթ պուլաճաղընա տաիր Մալիյէ Նէզարէթինէ պիր գրթա լայիհա թագտիմ իթմիշ օլտըղընը Էտիրնէյինն ճէրէտ կազէթասը եազըյօր։

—Էտիրնէ վիլայէթինտէն Շարգի Ռումելիյէ վէ Պուլկարիսթանա կիտէն եօլճըլարտան պաղըլարընը միւբուր թէզքէրէլէրինին Ֆրանսըզճա ճիհէթլէրի եազրլմամասը՝ նուֆուս իտարէլէրինտէ Ֆրանսըզճա եազաճագ մէմուր պուլընմամասընտան իլէրի կէլտիկի, վէ պու հալ՝ եօլճըլարը օրալարճա միւրուրինի կիւճլէշտիրտիկի ճիհէթլէ, պու քէրրէ կէրէք Էտիրնէ վէ կէրէք Մուսթաֆա Բաշա նուֆուս իտարէսինէ 300էր ղ. մաաշա Ֆրանսըզճա պիլիր պիրէր մէմուր թայինի տէրտէսթ պուլընտըղը իչիտիլմիշ տիր։

—Կէչէնլէրտէ պիր կէճէ Պէօլիւք-ատա թէաթրօսընտա պիր օյուն էսնասընտա Մապէյն միւթէրճիմէրինտէն Ապտուլլահ պէյ՝ գազանէ սէյիրճիլէրտէն Մ. Բսաթինն պասթոնընը եէրէ տիւշիւրիւպ, պունտան սօլայը Մ. Բսաթի՝ միւնազաա չը-գաբըպ մուսաիլէյհի տարպ իթմիշ վէ Մ. Պալատուր տախի գավկայա կիրիշէրէք օ տախի Ապտուլլահ պէյի տարպ էյլէմիշ օլմաղլա, միրը մուսաիլէյհ՝ մէրգուման ալէյհինտէ Գարթալ ճէզա մահքէմէսինտէ իգամէի տավա իթմիշ օլտըղընտան, կէչէն ճուսաա էրթէսի կիւնիւ մահքէմէի մէզքիւրէ՝ Թարաֆէյն շահիտլէրինի վէ մահքէմէտէ հազըր պուլընմայան Մ. Բսաթինն մազ պուսի իֆատէսինի վէ հազըր պուլընան Մ. Պալատուրը թահրիրէն վէ շիֆահէն վուգու պուլան միւտաֆասսը իսթիտա իթտրքտէն սօնրա, Մ. Բսաթինն ըզյապէն վէ Մ. Պալատուրը վէճահէն Զչէր մահ հապսըլարընա հիւքմ իթմիշ տիր։

—Տիւն Ինէպօլըտան 1300 վէ Մուտանիատան 270 գուրա ասքէրի վիրուտ իտիլ, Պապը Սէրասքէրլիճէ թապուրլարա թէվզի գըլընմըշ տըր։ Ագտեմճէ վիւրուտ իտէն գուրա ասքէրինտէն 600 նէֆէրի՝ տիւն սապահ շըմէնտրֆէրլէ էտիրնէյէ սէվգ օլընմըշլար տըր։

—Օտէսատան եազրլան պիր մէքթուպա կէօրէ, Գրբըմ միւթէպէր ֆամիլիալարընտան պիրինճի մէնուոպ օյան պիր Իսլամ գատընը՝ Օտէսա մէքթէպը թրպպիսէսինտէ իքմալը թահսիլ իտէրէք, տօգթօրլըգ իթմէք իւզրէ պիրինճի տէրէճէյէ չահատէթնամէ ախպ էյլէմիշ տիր։ Մումաիլէյհանըն իսմի տօգթ. Գութլուիարօֆ հանրմ իմիշ։

—Ամրպպահ ասքէրիյէտէն պինպաշը Սէլամի պէյ՝ Խիւտա նէքէրտէ պուլաշըզ պիր իլլէթ զուհուրինտէ մէնը սիրայէթի վէ տէֆի չարէլէրինի միւպէյլին օլարագ գալմամ ալտըղը պիր լայիհայը Սըհհիյէ գօվիսիօնը ալիսինէ թագտիմ էյլէմիշ, վէ միւնտէրիճաթը թէտգիգ օլընարգտան սօնրա Մէքթէպը Թրպպիյէի Շահանէյէ հէվալէ գըրընմըշ տըր։

—Մըսրըտա Մէյթ Կամէր նամ մահալտէ պիր Արապ գաբրը՝ 2սի էօլիւ օլարագ պիրտէն 4 էվլատ տիւնեայա կէթիրմիշ տիր։

—Իսքէնտէրիյէտէն իշար օլընըղընա կէօրէ, հէր հաֆթա օլտըղը կիպի կէչէն հաֆթա տախի Իսքէնտերիյէյէ վարօրլա պիր թապուր Իթալիան ասքէրի վիւրուտ իտիլպ, պունլար շըմէնտրֆէրլէ Սիւվէյշէ վէ օրատան տա Մասուայա նազլ իտիլմիշլէր տիր։

—Ֆրանսա սէֆիրէթինին Բէրլին նամ վաբօրը կէչէն ճուսաա կիւնիւ պէրաի թէճրիպպէ կէլիպօլուա գատար կիտիպ, Ֆրանսա սէֆիրի գոնթ տը Մոնթէպէլլօ տախի պունտան պիլիսթիֆատէ մախտուսը իլէ պէրապէր պէրաի թէճէզզիհ կէլիպօլուա կիթմիշ վէ տիւն սապահ եինէ մէզքիւր վաբօր իլէ Ցէրսասատէթէ ավտէթ էյլէմիշ տիր։

Բէրլին՝ կէլիպօլու լիմանընա սիւվասէլէթինտէ, Ֆրէսինէ գումբանեասը աճէնթէսի վէ Ֆրանսա գոնսօլօս վէքիլի Մ. Պաթիւս վաբօրա ազիմէթ իթմիշ, վէ պիր ազ սօնրա գօնմ տը Մոնթէպէլլօ վաբօր գապըլմանընտան պիր գաչըյա գարայա չըգըպ կէլիպօլը միւթէասբրը-ֆը մուսավինի հագդը պէյ թարաֆընտան կէօնտէրիլէն արապալարա բաքիպէն չէհրին խարիճինտէ քէքլիք ավընա չըգմըշ տըր։

Ցըլանժ կոմսը կարծեց թէ յիսնապետը պիտի խեղդէր զինքը։

Բայց փոխանակ արիւնարբու աչերու՝ բաց աչքեր միայն տեսաւ։

Ցերաւի տարաբաղդ յիսնապետը մէկ ձեռքով կոմսին բերանը գոցած ատեն, միւս ձեռքովն ալ իր աչերէն վազած արտասուքը կը սրբէր։

—Ա՛հ, յիրաւի թիապարտ մ'եմ ես, մարդասպան մը, կնասպան մը սպանութեան վարժ մէկը, բայց Պերթիէն սպաննողը ես չէի, պարոն կոմս, և Աստուած ալ գիտէ որ անոր կեանքը փրկելու համար արեանս վերջին կաթիլն ալ զոհելու չէի վարաներ։

Խեղճ յիսնապետը ասոնք ըսելով կոմսին բերանը թողուց, ինկաւ իր աթոռին վրայ, և սկսաւ դառնապէս լալ։

Այդ վայրկենին քիչ մնաց որ Ցըլանժ կոմսը իր մտաց կարողութիւնն ալ բոլորովին պիտի կորսնցնէր։

Տամիէն՝ իր անխոհեմ խօսքերովը ինքզինքը մատնած էր այնպիսի որոշ կերպով մը և ժամանակագրական ճշդութեամբ մը, որ ամենէն զգուշաւոր ոստիկանութեան պաշտօնեայն իսկ վայրկեան մը չի պիտի վարանէր վճռելու թէ բուն մարդասպանը այն էր։

Բայց միւս կող

ՆՈՐ ՀՐԱՏԱՐԱԿՈՒԹԻՒՆ
Պ. Պ. ԳԱԼԸՊՃԵԱՆԻ

ԲԱՌԱԳԻՐՔ

ԹՈՒՔԵԲԷՆԷ Ի ՀԱՑԵՐԷՆ

Սոյն գործն որ հայ ուսանողաց զգալի թերին կը լրացնէ, կը պարունակէ չուրջ 20000 բառ Արաբ. Պարս. և Թուրք. իւրաքանչիւրն իր հնչումովն հայ տառերով. գործին առաւելութիւններէն մին է դիւրամատչելի գինն 15 ղրշ. վ. ռակազ, որով մէն մի աղքատիկ ուսանող կրնայ ունենալ հատ մը։

Առ նուազն 10 հատը զեղչ ունի 25 %. կը գտնուի հայ գրավաճառաց քով. կեդրոնատեղին է Գրաշրաց Ընկերութեան տպարան Պալը Ալի ճառատէսի թիւ 52.

5—5

ԳՐԱՉԻ ՎԱՍԻՑԷԹՆԱՄԷ

Պունտան ագտէս կազէթամրդին թիւրքճէ թէֆիրգա գրսմրնտա նէչր սլրնան ԳՐԱՉԻ ՎԱՍԻՑԷԹՆԱՄԷ նամ հիքեայէի նէֆիսէ վէ մուֆասսալ՝ 832 սահիֆէտէն միւրէթթէպ ճէսիմ պիր քիթապ չէքլինէ վաղ օրնարագ պու քէրրէ մէվզիի ինթի չսրէ չրգարրլմրշ օյմաղա, Պաղչէ Գարուսընտա սուճը Պոդոս վէ Ցակոբ աղալար իլէ պիհիւմէ քիթապճը տիւքքեանլարընտա վէ ուժամ կազէթա սաթճըլարընտա 15 ղրշ. ֆիյաթլա ֆիրուխթ իտիմէքտէ օլտրդը իլան օլնրը։

* * *

ՊԷԼԻ ՊՐԱՈՒՆ

Քէզալիք ագտէմճէ կազէթամրզին 3հունճու սահիֆէսինէ էրմէնիճէ թէֆիրգա մագամընտա նէչր օլրնան վէ Լիմոնճեան Քերովբէ էֆ.նին է սերը գալէմի օլան ՊԷԼԻ ՊՐԱՈՒՆ նամ մէրագը բօման տախի 144 սահիֆէտէն իպարէթ պիր ճիտ քիթապ չէքլինէ պիլիքիլ, 5 ղրշ. ֆիյաթլա եէնէ այնը քիթապճը տիւքքեալարընտա վէ սուճը Պոդոս վէ Ցակոբ աղալարտա վէ կազէթա սաթրճըլարրյա մաթպաամրզտա մէվգիի ֆիւրուխթա վաղ օլունմուշտը։

ԻՏԱՐԼԻ ՄԱԽՈՒՈՒԷ

Իշպու 1306 սէնէսի չէհրը իյլուլին 8ինճի ճումա էրթէսի կիւնիւ Մոտա բիշկեահընտա իճրա օլունաճագ գալրգ եարրը իշիւն Իտարէի Մախուսէ թարաֆընտան կէօնտէրիլէճէք վաբօրլարրն վագթը հարէքէթլերի։

Ադանա

Ս. Տ.

2. 30 Պ. Ատատան հէյպէլի, Պուրկազ, Գնալը, Մոտա (եարրշ խիթամ պուլտրգտան սօնրա, մէզքիւր իսքէլէլերէ ավտէթ իտէճէք տիր։)

Քէսբէրէ

3. Գատրքէօյ, Մոտա։
4. Գատրքէօյ, Մոտա։

Մէրսինէ

2. 15 Մագրիքէօյ, Սամաթիա, Գումգաքու, Մոտա (եարրշ խիթամ պուլտրգտան սօնրա, մէզքիւր իսքէլէլերէ ավտէթ իտէճէք տիր։)

Մոտա

9. 30 Գատրքէօյ, Քէսբրիւ։
9. 45 Գատրքէօյ, Քէսբրիւ։

ՖԻՑԱԹԸ

Ադէմ վ Վոռ

	Ելնէ Գէլէն	Ելնէ Գէլէն
Ատալարտան	15	8
Քէսբրիւտէն	10	5
Մագրիքէօյիւնտէն	10	5
Գատրքէօյիւնտէն	8	4
Մոտատան քէսբրիւյէ	5	2½
Մոտատան Գատրքէօյիւնէ	4	2

Զօնուգլարտան նըսրվ իւճրլէթ ալընաճագ տրը։

ԻԼԱՆ

Ալաֆր. Հոկտեմբերին 1ինճի չարշէնպիհ կիւնիւ Զարպխանէի Ամիրճատ Բումէլի չըմէնտրֆէր բիյանգօսընն գուրարը քէշիւտ օլունաճագտրը։

Իշպու գուրատա 550 ատէտ նուսէրօյա իքրամիյէ իսապէթ իտէճէկի կիպի, էն պէօյուք իքրամիյէ տախի 300,000 ֆրանգ օլաճագ տրը։

Թէքմիլ իքրամիյէյէ հագգը օլան բրօմէս 7½, եարրսը 5, վէ չէրեէկի 3 դրշ տրը։

Թաշրատան իճրա օլրնաճագ սրբարըշամ պէտէլլէրիլէ կէօնտէրիլ մէյլի տիրլէր։

Բրօմէսլէր՝ Գալաթատա Գոմիսիոն խանրնտա 18 նուսէրօյը Ժ. Տ. Մանէթէօ պանգասընտա ֆիրուխթ օլունրը։

ՍԱՐՍԱՓԻՅԷ
ԷՎՐՕՊԱ ՊՕՐՍԱՍԸ

Լօնտրա 15 սեպտ.

Ինկլ. էհսանը Ինկ. էլիր.	96-¾
Օսմ. էհսանը աչքլտը	19-
» » գարանտը	19-1/16
» » Սէրի Ա.	43-¾
» » » Պ	25-¼
» » » Ս	19-⅛
Սթօման 1871	98-¾
Օսմանլը Պանգասը	15-¾
Բուսիա խաթիգրազը	109-½
Մըսրը սուդ. մութահէտէ	97-¾
» հիմիյազիր	101-
Տաֆրա Սանկտ Մըսրը	84-
Թոլիա խաթիգրազը	102-¼
Գուլպո Բարիզ 3 այ վատէ	25-46·20

Բարիզ 15 սեպտ.

Ֆրանս. էսկ. 3 % Ֆր.	96·17½
» » 4½ %	106·50
Եէնի Օսմ. էհսանը աչքլտը	19-45
» » գարանտը	19-40
Մէս.-ոռէլի	
Սէրի Պ.	25-
» Ս.	19·25
Բուսիէլի չըմէնտրֆէրի	31 25
Օսմանլը Բէյճիսի էհսանը	-
» Պանգասը	647 50
Գրէտի Լիոնէ	310-
Գրէտի Ֆոնսիէ	1317 50
Գոնֆռու